

Handling 2026 nr 62

Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Lena Ferm och Jörgen Fogelklou väckta motionen avslås.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade att motionen skulle tillstyrkas enligt yrkande från SD den 13 februari 2026.

Axel Josefson (M) yrkade bifall till yrkande från M, D, L och KD den 4 mars 2026.

Ordföranden Jonas Attenius (S) yrkade att motionen skulle avstyrkas.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att avstyrka motionen.

Göteborg den 4 mars 2026
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

Yrkande
Ärende 29
2026-03-04

M, D, L, KD

Yrkande angående Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

I Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige:

- Motionen anses besvarad.

Yrkandet

Sakfrågan i SD's aktuella motion är av yttersta vikt – och något som vi själva drivit tidigare. På kommunfullmäktige i maj 2025 var en motion från Axel Josefson (M), Nina Miskovsky (M) och Mattias Tykesson (M) uppe om att inrätta en särskild central funktion för att motverka välfärdsbrottslighet. Där yrkande vi även på att kommunstyrelsen skulle få i uppdrag att arbeta fram en övergripande plan med tydliga mål för arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrott i Göteborg. Därmed anser vi att motionen kan anses som besvarad.

Yrkande

26-02-13

Ärende.nr SLK-2025-00658

Yrkande angående motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Motionen bifalles

Yrkandet

Denna motion är ett tydligt exempel på ett konstruktivt, väl underbyggt och brottsförebyggande förslag, som dessutom fått positivt gehör hos stadens professionella tjänstemannaorganisation. I nämnd efter nämnd har sakkunniga tjänstemän bedömt att motionens innehåll är relevant, genomförbart och gynnsamt för stadens arbete mot kriminalitet. Även SPINK (Samlad placerings- och inköpsfunktion) har tydligt uttryckt att en samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott saknas i Göteborg.

Trots detta har det rödgröna styret valt att bortse från tjänstemännens samlade expertis och i stället politiskt omformulera utlåtanden för att möjliggöra avslag. Detta väcker allvarliga frågor om styrning, ansvarstagande och respekt för professionell kompetens.

Att politiskt köra över stadens egna experter i frågor som rör trygghet, brottsförebyggande arbete och skydd för medborgarna är inte bara omoget, det riskerar att skada stadens långsiktiga väl och ve. När ideologiska låsningar tillåts väga tyngre än sakliga bedömningar försvagas både tilliten till beslutsprocessen och stadens förmåga att effektivt motverka kriminalitet.

Motionen erbjuder en praktisk och handlingsinriktad möjlighet att stärka stadens brottsförebyggande arbete. I en tid där kriminaliteten blir alltmer organiserad och där barn och unga riskerar att rekryteras in i kriminella miljöer, är det avgörande att Göteborgs Stad tar vara på alla effektiva verktyg som står till buds. Det är inte rimligt att välgrundade åtgärder avslås av politiskt prestigetänkande när de i själva verket hade kunnat bidra till ökad trygghet, starkare brottsförebyggande insatser och bättre skydd för stadens invånare.

Mot denna bakgrund bör motionen bifallas.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-01-21

Ärendenummer SLK-2025-00658

Handläggare

Karin Wallquist

Telefon: 031-368 02 92

E-post: karin.wallquist@stadshuset.goteborg.se

Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Motionen

Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) föreslår att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att arbeta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Motionärerna menar att Göteborgs Stads arbete för att förebygga och motverka välfärdsbrott saknar gemensamma riktlinjer. Detta leder till att välfärdsbrott inte motverkas effektivt och rättvist. Motionärerna anser därför att det behövs en plan som innefattar ett kommunövergripande arbetssätt som tydligt definierar ansvar, arbetsprocesser och samverkan mellan de olika förvaltningarna och bolagen inom kommunen. En plan med fastställd ambitionsnivå för hur välfärdsbrott ska förebyggas och hanteras, inklusive konkreta mål och metoder för att upptäcka, utreda och beivra brott. Planen bör även innehålla regelbundna uppföljningar och utvärderingar av arbetet för att säkerställa att insatserna är effektiva och att arbetet görs på ett rättssäkert och rättvist sätt.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till grundskolenämnden, Higab AB, idrotts- och föreningsnämnden, inköps- och upphandlingsnämnden, miljö- och klimatanämnden, socialnämnd Nordost, socialnämnd Sydväst, stadsmiljönämnden och äldre samt vård- och omsorgsnämnden.

Remissinstansernas beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandena i sin helhet finns som bilagor till detta tjänsteutlåtande.

Remissinstans	Beslut
Grundskolenämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Omröstning
Higab AB	Tillstyrker

Idrotts- och föreningsnämnden	<p>Avstyrker</p> <p>Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.</p> <p>Yttrande S, V</p>
Inköps- och upphandlingsnämnden	<p>Avstyrker</p>
Miljö- och klimatnämnden	<p>Avstyrker</p> <p>Yrkande MP, S, V</p> <p>Omröstning</p>
Socialnämnd Nordost	<p>Avstyrker</p> <p>Översänder yrkandet från S, V, MP som eget yttrande</p> <p>Yrkande S, V, MP</p> <p>Yrkande C</p> <p>Omröstning</p> <p>Protokollsanteckning</p>
Socialnämnd Sydväst	<p>Avstyrker</p> <p>Översänder yrkandet från S, V, MP som eget yttrande</p> <p>Yrkande S, V, MP</p> <p>Omröstning</p> <p>Protokollsanteckning</p>
Stadsmiljönämnden	<p>Avstyrker</p> <p>Yttrande S, V, MP</p> <p>Protokollsanteckning</p>
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	<p>Avstyrker</p> <p>Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.</p> <p>Yttrande M</p>

Remissinstansernas överväganden

Grundskolenämnden svarar att de har rutiner och anvisningar i syfte att säkerställa ett rättssäkert och ändamålsenligt arbetssätt för att minska risken för välfärdsbrottlighet. De genomför även regelbundna uppföljningar och utvärderingar inom ramen för arbetet med intern kontroll. Nämnden bedömer att det kan finnas en risk för dubbelstyrning och överlappande arbetsuppgifter med en ny gemensam plan. Nämndens bedömning är att en övergripande och samordnad plan för hela staden inte är ändamålsenlig samt att det finns svårigheter att ha en gemensam och övergripande plan eftersom förvaltningarnas och bolagens riskbild för välfärdsbrottlighet ser olika ut. Göteborgs Stad har ett trygghetsskapande och brottsförebyggande program för 2022-2026 och som gäller för alla stadens nämnder och styrelser. Nämnden anser att samordning och samarbete mellan olika samhällsaktörer är av betydelse och bör omhändertas i stadens fortsatta trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

Även Higab AB anser att det redan idag finns planer som är etablerade och avdelningar som arbetar med det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i staden där välfärdsbrott är en del. Bland annat har stadsledningskontoret en samordnande roll att stärka stadens resurser och säkerställa att samtliga berörda nämnder och styrelser deltar i myndighetsgemensamma insatser mot välfärdsbrottlighet och parallella samhällsstrukturer. Det är vidare viktigt att det fortsatta arbetet tar utgångspunkt i redan etablerade planer för att undvika parallella strukturer och säkerställa långsiktigt arbete. Higab AB välkomnar ärendebaserade arbetsprocesser snarare än kommunöverskridande arbetssätt. Higab AB anser att det är svårt att bedöma om befintliga styrdokument är tillräckliga, om de behöver utvecklas eller kompletteras.

Idrotts- och föreningsnämnden menar att det brottsförebyggande arbete som föreslås i motionen redan genomförs i staden. Det finns både ett stadenövergripande program som tydligt visar att stadens förvaltningar och bolag ska stärka arbetet mot välfärdsbrott. Det finns dessutom ett strukturerat arbete för staden tillsammans med polisen i dessa frågor genom samverkansöverenskommelsen Trygg i Göteborg där ett prioriterat område är välfärdsbrott. Arbetet innebär bland annat att etablera en struktur för systematisk samverkan och informationsutbyte mellan staden och polisen med fokus på välfärdsbrott och kriminell ekonomi. Det kommer att vara fokus på föreningsbidrag, miljö- och avfallsbrottlighet samt vård- och omsorgsboenden (barn och unga) där operativa insatser ska genomföras.

Inköps- och upphandlingsnämnden anser att uppdraget som föreslås i motionen redan är formulerat som uppdrag till inköps- och upphandlingsnämnden, utifrån nämndens ansvarsområde. Nämnden har från kommunfullmäktiges budget 2024 haft i uppdrag att ta fram ett kommunövergripande arbetssätt för hanteringen av riskbranscher inom inköp och upphandling. Inköps- och upphandlingsnämnden har även givit förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på att tydliggöra stadens styrning avseende gemensamt arbetssätt. Förvaltningen arbetar för närvarande med uppdraget från nämnden om en gemensam styrning för staden på området välfärdsbrottlighet inom inköp.

Miljö- och klimatnämnden menar att de frågor som motionen lyfter redan hanteras inom ramen för pågående och planerade åtgärder inom Göteborgs Stad för att motverka välfärdsbrott. Arbetet har förstärkts särskilt inom inköps- och upphandlingsområdet genom den så kallade kontrollfunktionen för sund konkurrens.

Under de kommande åren kommer även en permanent och fullt utbyggd enhet inom nämnden för inköp och upphandling att etableras, med en beräknad årlig kostnad på cirka 17-20 miljoner kronor. Samordningen av arbetet samt delar av det operativa genomförandet kommer nämnden att ansvara för, samtidigt som flera andra nämnder och kommunala bolag redan bedriver egna insatser mot välfärdsbrottslighet.

Socialnämnderna Nordost respektive Sydväst framför att en separat handlingsplan riskerar att skapa parallella strukturer som inte fullt ut får genomslag i den praktiska verksamheten. De menar att andra större kommuner erfar att arbetet blir mer hållbart när det byggs in i ordinarie styrning genom mål och budget, internkontrollplaner och nämndernas verksamhetsplaner. Förslaget kan även ge ökad administration som riskerar att stadens motverkande arbete mot välfärdsbrott blir ineffektivt.

Stadsmiljönämnden ställer sig tveksam till att ytterligare en administrativt betungande plan inom staden skulle kunna lösa problemen med välfärdsbrottslighet. Det krävs lokala funktioner för att komma till bukt med problemen. Flera beslut har redan fattats, som bland annat inrättandet av FUT-funktioner i de regionala socialnämnderna. Även äldre samt vård- och omsorgsnämnden, grundskolenämnden, förskolenämnden och nämnden för funktionsstöd har fått i uppdrag att vidta åtgärder.

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden bedömer att staden och förvaltningen redan arbetar systematiskt mot välfärdsbrott genom intern kontroll, regelefterlevnad, riskanalyser och befintliga samverkansstrukturer. Nämnden anser att ytterligare en övergripande plan skulle skapa parallella styrmodeller och onödig administration utan att väsentligt förstärka arbetet. Nämnden bedömer att utveckling av befintliga arbetssätt är mer ändamålsenlig än att ta fram en ny styrande plan.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Idrotts- och föreningsnämnden menar att välfärdsbrottsligheten riskerar att skapa misstro gentemot politiker och myndigheter. Medborgarna kan tappa förtroendet för att deras skattepengar används på ett rättvist och effektivt sätt. Staden motarbetar välfärdsbrott i och med de redan antagna program och planer och den upparbetade myndighetssamverkan som finns inom området.

Flera nämnder anser att en ny plan kräver resurser för att kunna implementeras, följas upp och utvärderas. Att ta fram en ny övergripande och samordnad plan mot välfärdsbrottslighet skulle generera en ökad administrativ kostnad inom förvaltningarna. En ny plan riskerar dubbelarbete och överlappande arbetsuppgifter eftersom staden redan har ett pågående arbete mot välfärdsbrott.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har med utgångspunkt från remissinstansernas yttranden inte funnit några särskilda aspekter på förslaget.

Bedömning ur social dimension

Grundskolenämnden påtalar att välfärdsbrottsligheten påverkar det demokratiska systemet på flera sätt, till exempel genom att offentliga resurser går till personer eller verksamheter som de inte var menade för. Grundskolenämnden har hemkommunsansvar för alla barn och ungdomar mellan 6-16 år som är folkbokförda i Göteborgs Stad, oavsett

om de går på en kommunal eller fristående skola. I arbetet mot välfärdsbrottslighet behöver barnkonventionen som svensk lag och där barnets bästa beaktas. Om oegentligheter sker systematiskt finns det risk för att verksamhetens kvalitet påverkas negativt. Ytterligare en risk är att staden blir en plattform för oseriösa aktörer vars verksamhet inte ser till elevernas bästa. Grundskolenämnden gör bedömningen att nämnden själv är den som behöver avgöra vilka insatser som behövs i syfte att motverka oegentligheter för att säkerställa att eleverna får den utbildning de har rätt till.

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden menar att ett effektivt arbete mot välfärdsbrott är viktigt för att säkerställa rättssäkerhet och tillit till offentlig verksamhet. Göteborgs Stad har redan styrande processer för att motverka felaktigheter. Nämnden bedömer att de befintliga strukturerna med fokus på rättssäker handläggning, jämlikhet och intern kontroll fortsatt utgör den mest ändamålsenliga inriktningen.

Stadsledningskontorets kommentar

Göteborgs Stad har ett trygghetsskapande och brottsförebyggande program för 2022-2026 som gäller för alla stadens nämnder och styrelser. Strategin (5:2) innebär att staden ska förstärka sina kontrollfunktioner och samverka internt och externt för att motverka ekonomisk brottslighet och att oseriösa aktörer kommer åt stadens resurser. Denna strategi har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för, medan ansvaret ligger hos alla nämnder och styrelser. Programmet kommer att utvärderas under 2026.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motionen
2. Grundskolenämndens handlingar 2025-10-21 § 149
3. Higab AB handlingar 2025-11-13 § 10
4. Idrotts- och föreningsnämndens handlingar 2025-12-16 § 182
5. Inköps- och upphandlingsnämndens handlingar 2025-09-18 § 77
6. Miljö- och klimatnämndens handlingar 2025-10-21 § 181
7. Socialnämnd Nordosts handlingar 2025-10-21 § 273
8. Socialnämnd Sydvästs handlingar 2025-10-22 § 188
9. Stadsmiljönämndens handlingar 2025-10-23 § 208
10. Äldre samt vård- och omsorgsnämndens handlingar 2025-12-09 § 221

Handling 2025 nr 131

Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

I dagsläget saknas en tydlig kommunal plan och samordning gällande förebyggande och motverkande av välfärdsbrott, vilket gör att arbetet sker utan gemensamma riktlinjer. Detta leder inte sällan till att välfärdsbrott inte motverkas effektivt och rättvist. Genom att skapa en övergripande och samordnad strategi kan vi säkerställa att staden tar ett helhetsgrepp i arbetet mot välfärdsbrott och att alla aktörer agerar på ett enhetligt och effektivt sätt.

Vi uppmanar därför kommunfullmäktige Göteborg att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott samt att planen fastställs för hela staden. En plan som innefattar ett kommunövergripande arbetssätt som tydligt definierar ansvar, arbetsprocesser och samverkan mellan de olika förvaltningarna och bolagen inom kommunen. En plan med fastställd ambitionsnivå för hur välfärdsbrott ska förebyggas och hanteras, inklusive konkreta mål och metoder för att upptäcka, utreda och beivra brott. Planen bör sist men inte minst innehålla regelbundna uppföljningar och utvärderingar av arbetet för att säkerställa att insatserna är effektiva och att arbetet görs på ett rättssäkert och rättvist sätt.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Lena Ferm (SD)

Jörgen Fogelklou (SD)

§ 149 Ärendenummer GSF-2025-02661

Yttrande över motion om att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Beslut

Grundskolenämnden avstyrker motionen om att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-09-23, som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt att grundskolenämnden ska yttra sig över en motion från Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att arbeta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott. Grundskolenämnden ska yttra sig över förslaget till kommunstyrelsen senast den 4 november 2025.

Handlingar

1. Grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-09-23
2. Motion från Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Yrkanden

Veronica Oxklint (SD) yrkar att grundskolenämnden ska tillstyrka motionen.

Jessica Blixt (D) yrkar att grundskolenämnden ska tillstyrka motionen.

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot yrkande från Veronica Oxklint (SD) och Jessica Blixt (D) och finner att nämnden bifallit förvaltningens förslag.

Omröstning begärs.

Omröstning

Grundskolenämnden godkänner följande ordning för omröstning: Ja-röst till förvaltningens förslag och nej-röst för bifall till yrkandet från Veronica Oxklint (SD) och Jessica Blixt (D).

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Azra Mustafic (V), Kochar Wallad Begi (S), Hillevi Werring (MP) och Ante Bränholm (V) röstar ja.

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2025-10-21

Sofie Gyllenwaldt (M), Jessica Blixt (D), Axel Darvik (L) och Veronica Oxklint (SD) röstar nej.

Med 5 ja-röster röster mot 4 nej-röster har grundskolenämnden beslutat att bifalla förvaltningens förslag till beslut.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-09-23

Ärendenummer GSF-2025-02661

Handläggare

Anna Enholm Jakobsson

E-post

anna.enholm.jakobsson@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott**Förslag till beslut**

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden avstyrker motionen om att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-09-23, som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt att grundskolenämnden ska yttra sig över en motion från Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Motionärerna menar att planen ska fastställas för hela staden och bland annat innehålla ett kommunövergripande arbetssätt som definierar ansvar, arbetsprocesser och samverkan mellan de olika förvaltningarna och bolagen inom kommunen. Motionärerna menar även att planen bör beskriva regelbundna uppföljningar och utvärderingar av arbetet för att säkerställa att insatserna är effektiva och att arbetet görs på ett rättssäkert och rättvist sätt.

Förvaltningen har rutiner och anvisningar i syfte att säkerställa ett rättssäkert och ändamålsenligt arbetssätt för att minska risken för välfärdsbrottslighet och genomför regelbundna uppföljningar och utvärderingar inom ramen för arbetet med intern kontroll. Förvaltningens bedömning är att en övergripande och samordnad plan för hela staden inte är ändamålsenlig samt att det finns svårigheter att ha en gemensam och övergripande plan eftersom förvaltningarnas och bolagens riskbild för välfärdsbrottslighet ser olika ut. Däremot anser förvaltningen i likhet med tidigare utredning att samordning och samarbete mellan olika samhällsaktörer är av betydelse och bör omhändertas i stadens fortsatta trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

Förvaltningen bedömer att det kan finnas en risk för dubbelstyrning och överlappande arbetsuppgifter med ett eventuellt framtagande av ny plan vilket skulle generera en ökad administrativ kostnad inom förvaltningen.

Mot denna bakgrund anser förvaltningen att motionen ska avstyrkas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

För att säkerställa en korrekt användning av de offentliga skattemedlen finns flera lagar och styrande dokument, till exempel kommunallagen, skollagen, lagen om offentlig upphandling (LOU), Göteborgs stads riktlinje för inköp och upphandling, grundskolenämndens ersättningsregler med flera.

Varje ny plan kräver resurser för att kunna implementeras, följas upp och utvärderas. Att ta fram en ny övergripande och samordnad plan mot välfärdsbrottslighet skulle generera en ökad administrativ kostnad inom grundskoleförvaltningen eftersom de administrativa processerna framför allt skulle öka i samband med uppföljning och utvärdering av planen. En ny plan ökar även risken för ineffektiv resursanvändning i form av dubbelarbete och överlappande arbetsuppgifter eftersom förvaltningen redan har upprättade rutiner, anvisningar och processer i syfte att säkerställa ett rättssäkert och ändamålsenligt arbetssätt för att minska risken för välfärdsbrottslighet. Förvaltningen genomför även regelbundna uppföljningar och utvärderingar inom ramen för arbetet med intern kontroll.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte gjort några särskilda observationer eller bedömningar utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Välfärdsbrottsligheten påverkar det demokratiska systemet på flera sätt, till exempel genom att offentliga resurser går till personer eller verksamheter som de inte var menade för.

Bedömning av barnets bästa

I FN:s barnkonvention som är svensk lag sedan 2020 finns bestämmelser gällande att alla barn är lika mycket värda och ingen får diskrimineras (artikel 2), att barns bästa ska alltid beaktas i första hand vid beslut som rör barn (artikel 3) samt att barn har rätt till utbildning och att skolan ska hjälpa barnet att utvecklas (artiklarna 28 och 29).

Grundskoleförvaltningen har hemkommunsansvar för alla barn och ungdomar mellan 6–16 år och som är folkbokförda i Göteborgs Stad, oavsett om de går på en kommunal eller fristående skola. Om oegentligheter sker systematiskt finns det risk för att verksamhetens kvalitet påverkas negativt. Ytterligare en risk är att staden blir en plattform för oseriösa aktörer vars verksamhet inte ser till elevernas bästa. För att säkerställa att eleverna får den utbildning som de har rätt till är det av yttersta vikt att förvaltningen arbetar med att säkra att skattemedel används på ett korrekt sätt. Förvaltningen gör dock bedömningen att grundskolenämnden utifrån sitt grunduppdrag främst är den som behöver avgöra de insatser som behövs i syfte att motverka oegentligheter för att säkerställa att eleverna får den utbildning de har rätt till.

Samverkan

Information på förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 14 oktober 2025.

Bilagor

1. Motion från Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt att grundskolenämnden ska yttra sig över en motion från Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att arbeta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Grundskolenämnden ska yttra sig över förslaget till kommunstyrelsen senast den 4 november 2025.

Beskrivning av ärendet

Motionärerna beskriver bland annat att det i dagsläget saknas en tydlig kommunal plan och samordning gällande förebyggande och motverkande av välfärdsbrott och föreslår att kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott. Motionärerna menar att planen ska fastställas för hela staden och innehålla följande delar:

- ett kommunövergripande arbetssätt som tydligt definierar ansvar, arbetsprocesser och samverkan mellan de olika förvaltningarna och bolagen inom kommunen, hur välfärdsbrott ska förebyggas och hanteras, inklusive konkreta mål och metoder för att upptäcka, utreda och beivra brott,
- planen bör även beskriva regelbundna uppföljningar och utvärderingar av arbetet för att säkerställa att insatserna är effektiva och att arbetet görs på ett rättssäkert och rättvist sätt.

Tidigare utredningar

Förvaltningen har tidigare utrett ärenden relaterat till välfärdsbrottslighet. Under 2022 gav grundskolenämnden förvaltningen i uppdrag att kartlägga och vid behov justera styrande dokument och strukturer för att motverka, upptäcka och beivra välfärdsbrottslighet (diarienummer N609-1785/22). Förvaltningen kunde huvudsakligen identifiera fyra riskområden där förvaltningen kan utsättas för välfärdsbrottslighet:

1. Utbetalning av elev- och fritidshemspeng till enskilda huvudmän
2. Utbetalning av tilläggsbelopp till enskilda huvudmän
3. Inköp och upphandling i grundskoleförvaltningen
4. Fritidshemsavgifter till grundskoleförvaltningen

Utredningen visade att det kunde förekomma fusk inom identifierade riskområden men att det generellt inte är satt i system gentemot förvaltningen. Kartläggningen visade att det inom respektive riskområde finns styrande dokument och strukturer som till viss del motverkar, upptäcker och beivrar välfärdsbrottslighet. Utredningen visade även att det pågår ett kontinuerligt utvecklings- och förbättringsarbete inom förvaltningen med att justera styrande dokument och strukturer vid behov. Förvaltningens samlade bedömning var att det inte helt går att förlita sig på styrande dokument, utan arbetet behöver kompletteras med regelbunden och systematisk kontroll som bedöms kunna omhändertas inom befintliga avdelningarnas verksamhetsuppdrag och ansvar för ovanstående områden.

Under 2024 fick förvaltningen i uppdrag från kommunstyrelsen att utreda motion från Axel Josefson (M) och Nina Miskovsky (M) om att inrätta en särskild central funktion för att motverka välfärdsbrottslighet (diarienummer N609-0574/24). Förvaltningen bedömde att det fanns en risk med inrättande av en sådan funktion då det kunde leda till att förvaltningar och bolag inte tar ansvar för frågan om välfärdsbrottslighet inom sina verksamhetsområden. Förvaltningen föreslog att en eventuell ny funktion skulle kunna kopplas stadens redan etablerade brottsförebyggande arbete och belysas tydligare i stadens brottsförebyggande program. Förvaltningens samlade bedömning var att det både behöver finnas ett centralt och lokalt ansvar i frågor om välfärdsbrottslighet samt förtydligas att hela staden förväntas arbeta systematiskt med att kartlägga risker när det kommer till välfärdsbrottslighet, exempelvis i uppföljningsrapporter.

Centrala utgångspunkter

Kommunernas ansvar för att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet

Den 1 juli 2023 trädde en ny lag i kraft som reglerar kommunernas brottsförebyggande arbete och som innebär att samtliga kommuner har ett ansvar att bedriva ett kunskapsbaserat och systematiskt brottsförebyggande arbete inom sina verksamheter vilket även inkluderar välfärdsbrottslighet. Det innebär att varje kommun ska ta fram en lägesbild över brottsligheten, besluta om åtgärdsplaner, säkerställa en samordningsfunktion för det lokala brottsförebyggande arbetet samt samverka med relevanta aktörer.¹

Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026

Göteborgs stad har ett trygghetsskapande och brottsförebyggande program för 2022–2026 och som gäller för alla stadens nämnder och styrelser. Syftet med programmet är att kraftsamla och förtydliga vad som förväntas av stadens nämnder och styrelser i det gemensamma arbetet. Arbetet ska bidra till att:

- Öka tryggheten för de som lever, verkar och vistas i staden.
- Minska den individuella och organiserade brottslighetens påverkan på göteborgssamhället.

I programmet beskrivs stadens målområden, strategier samt ansvarsnivåer för stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

Målområde 5 i programmet belyser att dagens brottslighet är komplex, varierad och gränsöverskridande, och som bland annat både kan ske i stadens verksamheter samt digitalt. Målet är att minska möjligheten att begå brott och fokus är på omständigheterna, situationerna och platserna för brott. Den första strategin (5:1) för att nå målet innebär att staden på ett systematiskt sätt ska vidta brottsförebyggande åtgärder i verksamheter, på platser och vid tjänster där brott riskerar att begås. Ansvaret för strategin finns hos samtliga nämnder och styrelser. Den andra strategin (5:2) innebär att staden ska förstärka sina kontrollfunktioner och samverka internt och externt för att motverka ekonomisk

¹ Brottsförebyggande rådet (Brå)- Kommunernas ansvar
Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete

brottslighet och att oseriösa aktörer kommer åt stadens resurser. Denna strategi har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för, medan ansvaret ligger hos alla nämnder och styrelser.

Rättslig reglering och tillsyn

I kommunallagen, skollagen och i Lag om offentlig upphandling (LOU) beskrivs kommunernas skyldigheter och ansvar gentemot externa aktörer, både vid överlämnande av verksamhet till privata aktörer och vid inköp av varor och tjänster. Som en del av detta ansvar behöver kommunerna ta fram egna regelverk, rutiner och internkontrollsystem för att arbeta brottsförebyggande och därmed minska riskerna för externa aktörer att på ett otillåtet sätt nyttja välfärdsmedel.

I kommunallagen regleras kommunala nämnders ansvar att var och en inom sitt område ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Det framgår även att kommunerna har ett ansvar för att kontrollera och följa upp verksamhet som har lämnats över till privata utförare. Vidare framgår om kommun sluter avtal med en privat utförare, ska kommunen genom avtalet tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över.

Riksdagen fattade beslut om en tydligare intern kontroll för kommunala nämnder från och med 1 juli 2025 och som innebär att nämnderna var och en inom sitt område också ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten. Det omfattar exempelvis avsiktliga och oavsiktliga fel, avvikelser, brister, korruption, otillåten och otillbörlig påverkan, bedrägerier och välfärdsbrottslighet. Syftet är att kommuner i större omfattning ska förebygga, upptäcka och åtgärda fel och oegentligheter i verksamheten.²

I skollagen beskrivs två möjligheter att erhålla information och granska privata utförare av skolverksamhet. Det ena är insynsmöjligheten som kommunen ansvarar för och den andra är tillsynen som granskar det mesta av fristående skolor. Skolinspektionen har som uppdrag att utöva tillsyn över samtliga skolhuvudmän och ansvarar för tillståndsprovningen av enskilda huvudmän.

Hemkommunen har skyldighet att bevaka så att barn folkbokförda i kommunen verkligen går i skolan och får den utbildning de har rätt till. Detta gäller både kommunala och fristående skolor.

Informationsutbyte med andra myndigheter är en viktig del i förvaltningens arbete med att förhindra och motverka välfärdsbrottslighet. Redan idag kan förvaltningen dela uppgifter med andra myndigheter såsom Skatteverket och Försäkringskassan. Förvaltningen har till exempel rutiner för att i alla skolpliktsutredningar anmäla misstanke om felaktiga uppgifter i folkbokföringen till Skatteverket samt felaktiga utbetalningar eller bidragsbrott till Försäkringskassan i de fall det är aktuellt.

En ny lagändring (Prop. 2024/25:180) föreslås att träda i kraft den 1 december 2025 och som syftar till att förenkla och möjliggöra ett ökat informationsutbyte mellan myndigheter. Förslaget innehåller en ny sekretessbrytande bestämmelse som innebär att

² Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner (Prop.2024/25:80) s.35

sekretess inte ska hindra att uppgifter delas mellan myndigheter om det behövs för att förebygga eller utreda brott eller oegentligheter, så länge en intresseavvägning görs. Målet är att effektivare kunna bekämpa brottslighet, felaktiga utbetalningar och fusk. Inom utbildningsområdet innebär det att skolan, socialtjänst och polis får större möjligheter att dela information med varandra exempelvis i syfte att motverka kriminalitet. Förslaget innebär att det även blir möjligt att lämna ut uppgifter för att förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda fusk och överträdelser av regler, villkor i beslut eller avtal.

Förvaltningens arbete med identifierade riskområden samt uppföljning

Ett område som identifierades i tidigare utredning (diarienummer N609-1785/22) handlar om utbetalning av tilläggsbelopp till enskilda huvudmän, där huvudmän för enskilda har möjlighet att ansöka om tilläggsbelopp utöver ordinarie grundbelopp för extraordinära stödåtgärder via elevens hemkommun. Förvaltningen har sen tidigare stärkt sitt arbete i ansöknings- och utredningsförfarandet. På senare tid har förvaltningen fortsatt att utveckla arbetet med tilläggsbelopp. En del av arbetet är att förvaltningen infört en rutin om att begära in arbetsgivarintyg från vårdnadshavare när ansökan om tilläggsbelopp för fritidshemsvistelse är aktuell. Förvaltningen har även tillsammans med socialtjänsten förtydligat respektive ansvarsfördelning när det kommer till tilläggsbelopp för elever som är placerade vid HVB-hem. Ovanstående har minskat risken att felaktiga utbetalningar sker.

Ett annat identifierat område var inköp och upphandling. I Göteborgs stads riktlinje för inköp och upphandling framgår att varje nämnd och styrelse är en egen upphandlade myndighet och ansvarar för sin egen interna kontroll i frågor som rör inköp och upphandling.³ Under 2023 fastställdes en ny inköpsorganisation inom förvaltningen samt att en anvisning arbetats fram. Den nya inköpsorganisationen ska bidra till att skapa tryggare beställare, korrekta inköp och ändamålsenlig inköpsorganisation, en överblick över helheten samt skapa ett fungerande flöde, från behov till betalning.

Ett annat område som identifierades handlar om utbetalning av elev- och fritidshemspeng till enskilda huvudmän. Utbetalningen sker utifrån grundskolenämndens ersättningsregler för kommunala och fristående skolor och förtydligar hur ersättningarna ska beräknas och regleras till kommunala och enskilda huvudmän. I grundskolenämndens interna kontroll för 2024 granskades processen för utbetalningen av ersättning till enskilda huvudmän. Granskningen visade att utbetalningen hanteras noggrant, men saknar dokumenterade rutiner och kontrollmoment, vilket gör processen sårbar. Som konstaterades behöver förvaltningen upprätta en skriftlig rutin som beskriver ansvarsfördelning med dessa kontrollmoment.⁴ Förvaltningen är just nu i fas med att arbeta fram denna rutin och som planeras vara klart detta verksamhetsår.

Ett område som har bäring på utbetalning av elevpeng till enskilda huvudmän är förvaltningens skolpliktsbevakning. Förvaltningen har ett kontinuerligt utvecklingsarbete gällande skolplikt. Nuvarande anvisningar förtydligar de enskilda huvudmännens ansvar

³ Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling, s.6

⁴ Årsrapport 2024 Grundskolenämnden s. 42

att rapportera till hemkommunen när elev börjar eller slutar vid en fristående skola samt vid skolpliktsutredningar.

Inom ramen för grundskolenämndens interna kontroll 2024 granskades förvaltningens skolpliktsbevakning. Granskningen visade bland annat på att förvaltningen behöver omhänderta frågan om hur grundskolenämnden som hemkommun ska bevaka skolplikt för elever på fristående skolor och elever som är placerade vid HVB-hem, i särskilda ungdomshem eller i familjehem/jourhem. Som rekommenderats kommer därmed förvaltningen att omhänderta frågan i sitt pågående utvecklingsarbete.⁵ Ett arbete pågår med att se över anvisningar och information till fristående skolor samt hur frågor om frånvaro följs upp inom ramen för förvaltningens insynsuppdrag.

Ett ytterligare riskområde som identifierades handlar om fritidshemsavgifter till grundskoleförvaltningen. Avgiften för kommunal fritidshemsverksamhet grundas på inkomsten i det hushåll barnet är folkbokfört. Hushållets inkomster ligger till grund för avgiften även om de sammanboende inte har gemensamma barn. Däremot undantas vissa vårdnadshavare från att betala avgiften, exempel om de har försörjningsstöd eller saknar inkomst. På senare år har förvaltningen stärkt sin kontroll gentemot Skatteverket genom att delvis kontrollera taxerad inkomst med myndigheten samt utökat sitt informationsutbyte med myndigheten som innebär att man nu även kan kontrollera samboförhållanden.

Förvaltningens bedömning

I redovisningen av uppdraget att minska administrationen inom flertalet verksamheter, kommunfullmäktige 2023-02-23 § 29, framkom bland annat att styrtyngden i staden behöver minska. Det handlar till exempel om att det finns behov av att ytterligare minska antalet program och planer. Antalet mål i program och planer behöver minska för att undvika målträngsel och parallellstyrning. Det handlar också om att undvika nya åtgärder och insatser som redan ingår i nämnders och styrelser grunduppdrag eller redan är reglerade i lagstiftningen.

Förvaltningen vill i detta sammanhang lyfta fram den problematik som kan finnas med en styrmiljö där flera olika styrdokument och planer är i spel samtidigt. När planer läggs på planer uppstår överlappande styrmedel och en form av överstyrning, vilket framstår som ett ineffektivt sätt att styra. Ett annat problem är att det med planer och program ofta följer krav på uppföljning och utvärdering vilket ökar de administrativa processerna.

Som beskrivits ovan finns redan rättslig reglering avseende välfärdsbrottslighet därav har staden tagit fram ett program för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. I detta program synliggörs problemet att den individuella och den organiserade brottsligheten söker sig till de platser och situationer där det går att nå ekonomisk vinning och få tillgång till stadens resurser. För denna välfärdsbrottslighet konstateras att det saknas tillräckliga kontroll- och tillsynsmekanismer. I en av programmets strategier tydliggörs att staden ska förstärka sina kontrollfunktioner och samverka internt och externt för att motverka ekonomisk brottslighet och att oseriösa aktörer kommer åt stadens resurser. Denna strategi har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för, medan ansvaret ligger hos alla nämnder och styrelser.

⁵ Årsrapport 2024 Grundskolenämnden s.41–42

Inom ramen för förvaltningens internkontroll har fyra riskområden identifierats som beskrivs ovan. Förvaltningen har upprättat rutiner och anvisningar i syfte att säkerställa ett rättssäkert och ändamålsenligt arbetssätt för att minska risken för välfärdsbrottslighet. Förvaltningen genomför även regelbundna uppföljningar och utvärderingar inom ramen för arbetet med intern kontroll.

Förvaltningen bedömer att en övergripande och samordnad plan för hela staden inte är ändamålsenlig samt att det finns svårigheter att ha en gemensam och övergripande plan eftersom förvaltningarnas och bolagens riskbild för välfärdsbrottslighet ser olika ut. Däremot anser förvaltningen i likhet med tidigare utredning, att en samordning och samarbete mellan olika samhällsaktörer är av betydelse och bör omhändertas i stadens fortsatta trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

Mot denna bakgrund avstyrker förvaltningen motionen.

Protokollsutdrag skickas till

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se (diarienummer SLK-2025-00658)

Maria Andersson

Helena Sjöberg

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef

Remissvar Motion övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

§ 10

Vd föredrar ärendet i enlighet med utsänd handling.

Beslut

I styrelsen för Higab AB: Att tillstyrka motionens förslag om att kommunfullmäktige ska besluta om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Handling

10. Remissvar - förebygga och motverka välfärdsbrott
Handling HIG-2025-00129

Utdrag ur Protokoll (nr 7)
Sammanträdesdatum: 2025-11-13

Dag för justering

2025-11-13

Vid protokollet

Sekreterare

Linnea Pousard

Ordförande

Johannes Olsson

Justerande

Kalle Bäck

**Remissvar Motion övergripande och samordnad plan för att
förebygga och motverka välfärdsbrott**
§ 10

Vd föredrar ärendet i enlighet med utsänd handling.

Beslut

I styrelsen för Higab AB: Att tillstyrka motionens förslag om att kommunfullmäktige ska besluta om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Handling

10. Remissvar - förebygga och motverka välfärdsbrott
Handling HIG-2025-00129

Utdrag ur Protokoll (nr 7)
Sammanträdesdatum: 2025-11-13

Dag för justering

2025-11-13

Vid protokollet

Sekreterare

Linnea Pousard

Ordförande

Johannes Olsson

Justerande

Kalle Bäck

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-10-06

Ärendenummer SLK-2025-00658

Handling HIG-2025-00129

Handläggare

Ida Lindgren

Telefon: 031-368 53 30

E-post: ida.lindgren@higab.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

I styrelsen för Higab AB:

1. Att tillstyrka motionens förslag om att kommunfullmäktige ska besluta om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt en motion från Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) som föreslår att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Bolaget anser att det redan idag finns planer som är etablerade och avdelningar som arbetar med det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i staden där välfärdsbrott är en del. Huruvida befintliga styrdokument i stort är tillräckliga eller behöver utvecklas eller kompletteras är svårt att uttala sig kring för Higabs del. Men det är troligt att samarbetena och styrningen som dessa planer skriver fram dock kan utvecklas vidare.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Välfärdsbrott uppskattas omsätta mångmiljard belopp i Sverige. Osund konkurrens, felaktiga utbetalningar, kostnader för kontroller och utredningar samt att kommunen förlorar medel genom minskade skatteunderlag är konsekvenser av välfärdsbrott. Det innebär sämre förutsättningar att lägga resurserna på service och kvalitet till dem som bor verkar och vistas i staden.

Bedömning ur ekologisk dimension

Avfallsbrott är en del av en kriminell ekonomi och ett utbrett problem enligt naturbruksverket. Avfallsmarknaden hanterar enorma mängder avfall årligen och den organiserade brottsligheten tjänar stora pengar på att hantera delar av detta avfall illegalt. Avfallsbrott är ett utbrett problem beror på att det är en olycklig kombination av hög vinstmöjlighet, låg risk för upptäckt och relativt låga straff. Avfall som inte hanteras korrekt medför en stor risk för att miljöfarliga ämnen sprids och förorenar mark-, vatten- och luftmiljö. Det har också en negativ påverkan på klimatet.

Bedömning ur social dimension

Ett effektivt arbete mot välfärdsbrott ökar invånarnas förtroende för offentliga myndigheter och demokratin. De är många aktörer som behöver gå samman, och det är viktigt att polisen får ett tydligare uppdrag att utreda välfärdsbrott. När detta planeras och organiseras samordnat minskar risker för aktörer som vill nyttja välfärdssystemen. Särskilt viktigt är detta ur ett vård – och omsorgsbehov där särskilt utsatta grupper som funktionshinder eller unga riskerar att hamna i kläm.

Samverkan

Ingen samverkan har skett

Bilagor

1. Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD)

Ärendet

Kommunstyrelsen har givit Higab AB möjlighet att yttra sig över remiss om motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) som föreslår att kommunfullmäktige ska ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott, SLK-2025-00658. Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret senast den 4 november.

Beskrivning av ärendet

Motionärerna skriver att det saknas en tydlig kommunal plan och samordning gällande förebyggande och motverkande av välfärdsbrott, vilket gör att arbetet sker utan gemensamma riktlinjer. Detta leder inte sällan till att välfärdsbrott inte motverkas effektivt och rättvist. Genom att skapa en övergripande och samordnad strategi kan vi säkerställa att staden tar ett helhetsgrepp i arbetet mot välfärdsbrott och att alla aktörer agerar på ett enhetligt och effektivt sätt. Motionärerna uppmanar kommunfullmäktige i Göteborg att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott samt att planen fastställs för hela staden. En plan som innefattar ett kommunövergripande arbetssätt som tydligt definierar ansvar, arbetsprocesser och samverkan mellan de olika förvaltningarna och bolagen inom kommunen. En plan med fastställd ambitionsnivå för hur välfärdsbrott ska förebyggas och hanteras, inklusive konkreta mål och metoder för att upptäcka, utreda och beivra brott. Planen bör sist men inte minst innehålla regelbundna uppföljningar och utvärderingar av arbetet för att säkerställa att insatserna är effektiva och att arbetet görs på ett rättssäkert och rättvist sätt.

Bolagets bedömning

Bolaget anser att det redan idag finns planer som är etablerade och avdelningar som arbetar med det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i staden där välfärdsbrott är en del. Stadsledningskontorets samordnande roll att både stärka stadens resurser och säkerställa att samtliga berörda nämnder och styrelser deltar i myndighetsgemensamma insatser mot välfärdsbrottslighet och parallella samhällsstrukturer är exempel på ett sådant arbete. Huruvida befintliga styrdokument är tillräckliga eller behöver utvecklas eller kompletteras i stort är svårt att uttala sig kring för Higabs del.

Samarbetena och styrningen som dessa planer skriver fram kan dock troligen utvecklas vidare. Det är vidare viktigt att det fortsatta arbetet tar utgångspunkt i redan etablerade planer som finns i staden för att undvika parallella strukturer och säkerställa långsiktigt arbete.

Higab bidrar i dagsläget till en rad olika aktiviteter som initierats genom de planer och program som redan finns i staden. Dessa aktiviteter sker oftast genom samarbeten och samverkan. I samarbetena utgår ansvarsfördelningen från Higabs ordinarie uppdrag och är därmed också tydligt. Arbetsprocesserna är anpassade utifrån ärendenas art och Higab välkomnar fortsatt ärendebaserade arbetsprocesser snarare än kommunöverskridande arbetssätt relaterat specifika ärenden.

Handläggarens namn

Ida Lindgren

Befattning

Koncernsäkerhetschef

Chefens namn

Per-Henrik Hartmann

Befattning

VD

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2025-12-16

§ 182 Ärendenummer IOFF-2025-00316**Svar på motion om övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott****Beslut**

1. Idrotts- och föreningsnämnden avstyrker motionen med hänvisning till att liknande arbete med brottsförebyggande arbete som föreslås i motionen redan genomförs i staden.
2. Idrotts- och föreningsnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som eget yttrande.

Handlingar

1. Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott
2. Tjänsteutlåtande avdelning föreningsstöd, daterad 2025-12-08
3. Yttrande från S och V om ärende 15 ”Svar på motion om övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott”, daterad 2025-12-16

Protokollsutdrag skickas till

Avdelning föreningsstöd
Kommunstyrelsen

Yttrande S, V

20251216

15. Yttrande om ärende 15. ”Svar på motion om övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.”

Välfärdsbrott inkluderar främst verksamhet som inom vård, skola och omsorgen.

Verksamhet som drivs i aktiebolagsform finansieras med skattepengar.

Föreningslivet är en stor och viktig del i att ge barn och unga en meningsfull och aktiv fritid. Ideellt arbete är den viktigaste byggstenen.

Förvaltningens uppdrag är att stödja och underlätta i detta arbetet och skapa en samhällsservice som är tillgänglig och kan nyttjas av alla oavsett förutsättningarna.

Uppdraget är inte att jobba med den renodlade välfärd som skulle innefattas av den typ av verksamhet som motionen adresserar.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-12-08

Ärendenummer IOFF-2025-00316

Handläggare

Catharina Lindstedt

Telefon:

E-post: catharina.lindstedt@ioff.goteborg.se

Svar på motion om övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

1. Idrotts- och föreningsnämnden avstyrker motionen med hänvisning till att liknande arbete med brottsförebyggande arbete som föreslås i motionen redan genomförs i staden.
2. Idrotts- och föreningsnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som eget yttrande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott. Idrotts- och föreningsförvaltningen anser att det är mycket viktigt att motverka välfärdsbrott och att säkerställa en rättssäker hantering av exempelvis föreningsstöd och delar motionärernas uppfattning att det är bekymmersamt med välfärdsbrott. Däremot ser förvaltningen att det redan idag finns både ett stadenövergripande program som tydligt visar att stadens förvaltningar och bolag ska stärka upp kapaciteten mot välfärdsbrott samt att det finns ett påbörjat strukturerat arbete för staden som helhet tillsammans med polisen i dessa frågor genom samverkansöverenskommelsen Trygg i Göteborg där ett prioriterat område är välfärdsbrott. Idrotts- och föreningsförvaltningen rekommenderar att nämnden avstyrker motionen med hänvisning till att liknande arbete med brottsförebyggande arbete som föreslås i motionen redan genomförs i staden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Välfärdsbrottsligheten riskerar att skapa misstro gentemot politiker och myndigheter. Medborgarna kan tappa förtroendet för att deras skattepengar används på ett rättvist och effektivt sätt. Det är därför av stor vikt att skattemedel används på rätt sätt. De medel som är avsatta för att komma de med behov till gagn ska vara en självklar förutsättning. Att motverka välfärdsbrottslighet har stor betydelse för att skattepengarna används på rätt sätt, vilket staden gör i och med de antagna program och planer och den upparbetade myndighetssamverkan inom området.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Välfärdsbrott minskar tilliten mellan individer och myndigheter, och det kan leda till en ökad splittring mellan samhällsgrupper och en minskad vilja att bidra när upplevelsen är att andra fuskar. Välfärdsbrottslighet slår också tydligt mot de mest utsatt inom tex vård och omsorg. Civilsamhället som idrotts- och föreningsförvaltningen verkar för och ger bidrag till, är en viktig faktor i att ge barn och unga möjligheter till en meningsfull fritid. Att dessa funktioner i samhället fungerar och kan ge det stöd som de får finansiering för något som staden måste verkar för. Detta görs idag på en rad olika sätt.

Samverkan

Ärendet har inte varit föremål för facklig samverkan.

Bilagor

1. Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Ärendet har sänts till idrotts- och föreningsnämnden, grundskolenämnden, Higab AB, idrotts- och föreningsnämnden, inköps- och upphandlingsnämnden, miljö- och klimatnämnden, socialnämnd Nordost, socialnämnd Sydväst, stadsmiljönämnden och äldre samt vård- och omsorgsnämnden.

Beskrivning av ärendet

Motionens utgångspunkt är att det behöver tas fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott. Motionärerna ser ett behov att skapa en övergripande och samordnad strategi för att säkerställa att staden tar ett helhetsgrepp i arbetet mot välfärdsbrott och att alla aktörer agerar på ett enhetligt och effektivt sätt. Motionärerna ser att en sådan plan behöver innefatta ett kommunövergripande arbetssätt som tydligt definierar ansvar, arbetsprocesser och samverkan mellan de olika förvaltningarna och bolagen inom staden. Vidare anser motionärerna att planen behöver ha en fastställd ambitionsnivå för hur välfärdsbrott ska förebyggas och hanteras, utreda och beivra brott samt innehålla regelbundna uppföljningar och utvärderingar av arbetet.

Förvaltningens bedömning

Idrotts- och föreningsförvaltningen anser att det är mycket viktigt att motverka välfärdsbrott och att säkerställa en rättssäker hantering av exempelvis föreningsstöd. Det är viktigt att stödet går till rätt saker, till demokratiska föreningar och att stödet inte ges från flera offentliga aktörer avseende kostnader för samma sak så att en dubbelfinansiering uppstår.

Göteborgs Stad och polisområde Storgöteborg har en beslutad samverkansöverenskommelse, benämns Trygg i Göteborg, och har som syfte att skapa förutsättningar för ett strukturerat, samordnat och kunskapsbaserat brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utifrån ett helhetsperspektiv. Målet med samverkan är att minska brottsligheten och öka tryggheten i Göteborg.

I samverkan har en åtgärdsplan tagits fram för att nå målet. Åtgärdsplanen innehåller åtgärder inom fyra stadsövergripande prioriterade problemområden. Prioriteringar har gjorts utifrån Lägesbild brott och otrygghet, Polismyndighetens nationella och regionala strategiska inriktningar samt polisområde Storgöteborgs operativa plan. Ett av de prioriterade områdena är välfärdsbrott, där bland annat etablering av struktur för systematisk samverkan mellan staden och polisen med fokus på välfärdsbrott/kriminell ekonomi ska skapas och utveckling för ett systematiskt informationsutbyte mellan staden och polisen ska ske. Inom området välfärdsbrott har tre fokusområden valts ut - föreningsbidrag, miljö- och avfallsbrottslighet och vård och omsorgsboenden (barn och unga) där operativa insatser ska genomföras.

I Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022 – 2026 finns en insats som tydligt beskriver att stadens samtliga förvaltningar och bolag ska förstärka sina kontrollfunktioner och samverka internt och externt för att motverka ekonomisk brottslighet och att oseriösa aktörer kommer åt stadens resurser (5:2), insatsen har ett fokus för att motverka välfärdsbrott.

Förvaltningen delar motionärernas uppfattning att det är bekymmersamt med välfärdsbrott. Däremot ser förvaltningen att det redan idag finns både ett stadenövergripande program som tydligt visar att stadens förvaltningar och bolag ska stärka upp kapaciteten mot välfärdsbrott samt att det finns påbörjat strukturerat arbete för staden tillsammans med polisen i dessa frågor. Idrotts- och föreningsförvaltningen föreslår att nämnden avstyrker motionen med hänvisning till att liknande arbete med brottsförebyggande arbete som föreslås i motionen redan genomförs i staden.

Johan Sävhave

Karin Lackéus

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef föreningsstöd

Yttrande över motion från Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

§ 77, 212/25

Beslut

Inköps- och upphandlingsnämnden avstyrker motionen med hänvisning till pågående arbete i enlighet med motionens intentioner.

Ärendet

Nämnden har fått motionen för yttrande. Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret senast den 4 november 2025.

Handlingar

1. Tjänsteutlåtande
2. Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Yrkanden

Anna Skarsjö (S) yrkar bifall till tjänsteutlåtandet.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det bara finns förvaltningens förslag till beslut och frågar om nämnden kan bifalla förvaltningens förslag och finner att det är nämndens beslut.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2025-09-18

Dag för justering

2025-09-22

Vid protokollet

Sekreterare

Sebastian Helin

Ordförande

Johanna Azar (MP)

Justerande

Sarah Ullmark (M)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-08-28

Diarienummer N050-0212/25

Handläggare

Linda Nilsson

Telefon: 031-366 37 16

E-post: linda.nilsson@ink.goteborg.se

Yttrande över motion från Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

Inköps- och upphandlingsnämnden avstyrker motionen med hänvisning till pågående arbete i enlighet med motionens intentioner.

Sammanfattning

Nämnden ska lämna ett remissvar på ”Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott”. Enligt motionen saknas i dagsläget en tydlig kommunal plan och samordning gällande förebyggande och motverkande av välfärdsbrott, vilket gör att arbetet i Staden sker utan gemensamma riktlinjer.

Inköps- och upphandlingsnämnden har sedan några år tillbaka byggt upp en funktion för samordnade kontroller som är en utåtriktad verksamhet för att stödja staden inom området sund konkurrens och motverka välfärdsbrott inom nämndens ansvarsområde. Göteborgs Stads Kommunfullmäktige beslutade i sin budget för 2024 att ”Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att ta fram ett kommunövergripande arbetssätt för hanteringen av riskbranscher inom inköp och upphandling.”

Vid inköps- och upphandlingsnämndens möte den 2025-02-06, där förvaltningen redovisade hur uppdraget omhändertagits och bedömts, togs bland annat följande beslut i ärendet: ”Inköps- och upphandlingsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på att tydliggöra stadens styrning avseende gemensamt arbetssätt.” Nämndens redovisning av uppdraget togs upp i Kommunfullmäktige 2025-05-22 och förklarades fullgjort.

Förvaltningens bedömning är att uppdraget som föreslås ges till Kommunstyrelsen redan är formulerat som uppdrag till inköps- och upphandlingsförvaltningen, utifrån dess ansvarsområde.

Bedömning ur ekonomisk och social dimension

Arbete mot välfärdsbrottslighet har bärighet på de ekonomiska och sociala dimensionerna, men då motionen avstyrks av nämnden, har nämnden inte tagit ställning till bedömningen vid ett eventuellt godkännande av motionen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Ärendet har inte hanterats på FSG (Förvaltningens samverkansgrupp).

Bilagor

1. Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Ärendet

Nämnden har fått motionen för yttrande. Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret senast den 4 november 2025.

Beskrivning av ärendet

I motionen föreslås att kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Enligt motionens författare saknas i dagsläget en tydlig kommunal plan och samordning gällande förebyggande och motverkande av välfärdsbrott, vilket gör att arbetet i Staden sker utan gemensamma riktlinjer.

Befintlig styrning för området i Göteborgs stad

Inköps- och upphandlingsnämnden har sedan några år tillbaka byggt upp en funktion för samordnade kontroller som är en utåtriktad verksamhet för att stödja staden inom området sund konkurrens och motverka välfärdsbrott inom nämndens ansvarsområde inköp.

Göteborgs Stads Kommunfullmäktige beslutade i sin budget för 2024 att ”Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att ta fram ett kommunövergripande arbetssätt för hanteringen av riskbranscher inom inköp och upphandling.” I förvaltningens redovisning av uppdraget visades på möjligheten till ett gemensamt arbetssätt i Staden och förvaltningen gjorde bedömningen att uppdraget kan utföras med ökade resurser. Vid inköps- och upphandlingsnämndens möte den 2025-02-06, där förvaltningen redovisade hur uppdraget omhändertagits och bedömts, togs bland annat följande beslut i ärendet: ”Inköps- och upphandlingsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på att tydliggöra stadens styrning avseende gemensamt arbetssätt.” Förvaltningen arbetar för närvarande med detta uppdrag samtidigt som en förberedelse görs för att kunna utöka funktionen för att motverka välfärdsbrott.

Nämndens redovisning av uppdraget togs upp i Kommunfullmäktige 2025-05-22 och förklarades fullgjort.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen arbetar för närvarande med uppdraget från nämnden om en gemensam styrning för Staden på området välfärdsbrottslighet inom inköp.

Förvaltningens bedömning att uppdraget som föreslås att ges till Kommunstyrelsen redan är formulerat som uppdrag till inköps- och upphandlingsförvaltningen. Av den anledningen föreslår förvaltningen att nämnden avstyrker motionen.

Linda Nilsson
Avdelningschef

Henrik Karlsson
Förvaltningsdirektör

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2025-10-21

§ 181 Dnr MKN-2025-14852

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott, SLK-2025-00658

Beslut

Miljö- och klimatnämnden avstyrker motionen.

Maria Granath (C) avstår från att delta i beslutet.

Reservationer

Tony Liljendahl (SD), Tomas Holst (D), Sarah Ullmark (M) och Andreas Nilsson (M) reserverar sig mot beslutet.

Handlingar

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2025-10-10 med bilaga

Yrkande från MP, S och V daterat 2025-10-20

Yrkanden

Klara Holmin (MP) med instämmande av V, yrkar bifall till yrkandet från MP, S och V.

Tomas Holst (D) med instämmande av M, L och SD, yrkar bifall till miljöförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på bifall till yrkandet från MP, S och V mot bifall till miljöförvaltningens förslag och finner att nämnden bifaller yrkandet från MP, S och V.

Omröstning begärs.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2025-10-21

Omröstning

Godkänd omröstningsordning är: ”Ja” för bifall till yrkandet från MP, S och V, ”Nej” för bifall till förvaltningens förslag.

Följande röstar ja (5): Hanan Baalbaki (S), Gunvor Bergkvist (V), Mattias Hallberg (S), Grith Fjeldmose (V) och Klara Holmin (MP).

Följande röstar nej (5): Sarah Ullmark (M), Andreas Nilsson (M), Tomas Holst (D), Tony Liljendahl (SD) och Jonathan Ahlström (L).

Följande avstår från att rösta (1): Maria Granath (C).

Miljö- och klimatnämnden beslutar med ordförandens utslagsröst att bifalla yrkandet från MP, S och V.

Handlingar skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2025-10-24

Vid protokollet

Sekreterare

Sara Alander

Ordförande

Klara Holmin (MP)

Justerande

Tomas Holst (D)

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla 2025-10-24.

Miljö och klimat nämnden

Yrkande

MP, S, V

2025-10-20

Ärende nr 19

Yrkande angående – Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

I Miljö och klimatnämnden:

1. Att avslå motionen

Yrkandet

Välfärdsbrott är ett allvarligt samhällsproblem som leder till att stora offentliga resurser försvinner till kriminella aktörer. Kriminella nätverk och oseriösa aktörer utnyttjar våra skattepengar genom att etablera sig inom välfärdssektorn. Mot denna bakgrund bedrivs redan ett arbete inom Göteborgs Stad för att motverka välfärdsbrott. Arbetet har förstärkts särskilt inom inköps- och upphandlingsområdet genom den så kallade kontrollfunktionen för sund konkurrens. Det har skett omfattande utredningar där organiserad brottslighet har identifierats inom exempelvis upphandlade HVB-hem. Som en direkt konsekvens har Göteborgs Stad under det senaste året avslutat samarbetet med tio HVB-hem där personal haft kopplingar till bland annat narkotikabrott, grovt vapenbrott och bedrägerier mot äldre.

I budgeten för 2025 avsattes 1,5 miljoner kronor för att ytterligare stärka arbetet mot välfärdsbrott och ännu större förstärkningar på området har presenterats i det rödgröna budgetförslaget för 2026. Under de kommande åren kommer även en permanent och fullt utbyggd enhet inom Nämnden för inköp och upphandling att etableras, med en beräknad årlig kostnad på cirka 17–20 miljoner kronor. Samordningen av arbetet, samt delar av det operativa genomförandet, kommer att ligga hos Inköp och upphandling, samtidigt som flera andra nämnder och kommunala bolag redan bedriver egna insatser mot välfärdsbrottslighet.

Mot denna bakgrund kan vi konstatera att de frågor som motionen lyfter redan hanteras inom ramen för pågående och planerade åtgärder.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-10-10

Diarienummer 2025-14852

Handläggare

Malin Bäckman

Telefon: 031-3683738

E-post: malin.backman@miljo.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott, SLK-2025-00658

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden tillstyrker motionens förslag om att kommunfullmäktige ska besluta om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.
2. Miljö- och klimatnämnden skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott, till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt en motion från Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) som föreslår att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Miljöförvaltningens förslag är att tillstyrka motionen och ser det som en nödvändighet att ha en tydlig kommunal plan och samordning gällande förebyggande och motverkande av brottslighet.

Vad som i dagsläget fungerar eller saknas i stadens arbetssätt, ansvarsfördelning, arbetsprocesser och samverkan mellan olika förvaltningar och bolag har förvaltningen ingen överblick över.

Miljöförvaltningen arbetar sedan flera år tillbaka för att motverka osund konkurrens och oseriösa verksamheter inom ramen för de lagstiftningar som miljöförvaltningen ansvarar för. Miljöförvaltningens uppdrag omfattar bland annat tillsyn inom livsmedel, miljö, alkohol och tobak. Framåt avser förvaltningen att utveckla kompetens och metoder för att utarbeta lägesbilder över osund konkurrens och organiserad brottslighet. Det är vad förvaltningen kan bidra med in i stadens gemensamma arbete.

Miljöförvaltningen har idag erfarenhet av goda samarbeten inom staden. Exempelvis genom stadsledningskontorets samordnande roll att både stärka stadens resurser och

säkerställa att samtliga berörda nämnder och styrelser deltar i myndighetsgemensamma insatser mot organiserad brottslighet och parallella samhällsstrukturer.

Förvaltningen understryker vikten av att en ny plan utgår från och vidareutvecklar redan existerande samarbeten inom staden. I ett sådant arbete behöver respektive förvaltnings expertområde och roll tydligt definieras. Planen behöver också utgå från respektive nämnd och bolags nuvarande styrdokument och uppdrag för att säkerställa att redan fungerande arbetsmetoder integreras och vidareutvecklas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ett samordnat brottsbekämpande arbete inom staden är positivt och kommer på både kort och lång sikt bidra till effektivisering av stadens resurser. Kan staden minska felaktiga utbetalningar och andra välfärdsbrott så stärker det kommunens ekonomi både på kort och lång sikt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Välfärdsbrott och miljöbrott kan bedrivas parallellt av samma verksamheter, genom exempelvis svart arbete och systematiskt skattefusk inom miljöfarligt arbete. Ett effektivt samarbete är viktigt för att komma åt de som utför fusk genom miljöbrott för att undanhålla sig att betala skatt, och på så sätt motverka välfärdsbrott.

Bedömning ur social dimension

Om våra skattepengar går till rätt saker och inte utnyttjas av kriminella aktörer så ökar känslan av rättvisa och trygghet i samhället, vilket stärker förtroendet för kommunen.

Ett välfungerande samarbete inom staden mot välfärdsbrottslighet kommer stärka invånarnas tillit till att stadens resurser används på rätt sätt.

Bilaga

1. Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott, SLK-2025-00658

Ärendet

Kommunstyrelsen har gett miljö- och klimatnämnden möjlighet att yttra sig över remiss om motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) som föreslår att kommunfullmäktige ska ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott, SLK-2025-00658. Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret senast den 4 november.

Miljöförvaltningen har bedömt förslagen i remissen och tagit fram förslag till yttrande som redovisas i detta tjänsteutlåtande.

Beskrivning av ärendet

Motionen

Motionärerna skriver att det saknas en tydlig kommunal plan och samordning gällande förebyggande och motverkande av välfärdsbrott, vilket gör att arbetet sker utan gemensamma riktlinjer. Detta leder inte sällan till att välfärdsbrott inte motverkas effektivt och rättvist. Genom att skapa en övergripande och samordnad strategi kan vi säkerställa att staden tar ett helhetsgrepp i arbetet mot välfärdsbrott och att alla aktörer agerar på ett enhetligt och effektivt sätt. Motionärerna uppmanar kommunfullmäktige i Göteborg att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott samt att planen fastställs för hela staden. En plan som innefattar ett kommunövergripande arbetssätt som tydligt definierar ansvar, arbetsprocesser och samverkan mellan de olika förvaltningarna och bolagen inom kommunen. En plan med fastställd ambitionsnivå för hur välfärdsbrott ska förebyggas och hanteras, inklusive konkreta mål och metoder för att upptäcka, utreda och beivra brott. Planen bör sist men inte minst innehålla regelbundna uppföljningar och utvärderingar av arbetet för att säkerställa att insatserna är effektiva och att arbetet görs på ett rättssäkert och rättvist sätt.

Motionen har översänts till olika remissinstanser för yttrande.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen delar uppfattningen av att det finns ett tydligt behov av en samlad och övergripande plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott. Vad som i dagsläget fungerar eller saknas i stadens arbetssätt, ansvarsfördelning, arbetsprocesser och samverkan mellan olika förvaltningar och bolag har förvaltningen ingen överblick över.

Förvaltningen anser att arbetet bör ta sin utgångspunkt i de samarbeten och planer som redan finns i staden och utveckla dessa vidare för att undvika parallella strukturer och säkerställa ett långsiktigt och effektivt arbete. Miljöförvaltningen kan då bidra med den erfarenhet som förvaltningen har fått genom redan befintligt arbete av oseriösa och osunda verksamheter.

Maria Jacobsson

Peter Berntsson

Direktör

Avdelningschef

§ 273 Ärendenummer SOCN-2025-01052

Svar på remiss - Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Beslut

Enligt yrkande från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet:

1. Socialnämnden Nordost beslutar att avstyrka motionen av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.
2. Socialnämnden Nordost översänder yrkandet från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Ärendet

En remiss har inkommit till socialnämnden avseende Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Handlingar

1. Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 augusti 2025.
2. Yrkande från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet daterat den 21 oktober 2025.
3. Yttrande från Centerpartiet daterat den 21 oktober 2025.

Yrkanden

Ordföranden Lena Landén-Ohlsson (S) yrkar bifall till yrkandet från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Per-Eric Trulsson (SD) och Johan Fält (M) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Propositionsordning

Ordföranden Lena Landén-Ohlsson (S) ställer proposition på yrkandena och finner att nämnden beslutat att bifalla yrkandet från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Omröstning begärs och ska verkställas.

Följande propositionsordning uppläses och godkänns:

Ja-röst för yrkandet från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.
Nej-röst för bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2025-10-21

Omröstning

Erne Ahlman (S), Anneli Eriksson (S), Stig Andersson (MP), Katarina Lundin (C), tjänstgörande ersättare Sebastian Rinvall (V) och ordföranden Lena Landén-Ohlsson (S) röstar Ja (6).

Johan Fält (M), Per-Eric Trulsson (SD), Rita Stålbart (KD), tjänstgörande ersättare Anita Karlmark (M) och tjänstgörande ersättare Ing-Marie Fréder (D) röstar Nej (5).

Socialnämnden har således beslutat enligt yrkandet från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Protokollsanteckning

Katarina Lundin (C) antecknar som yttrande en skrivelse daterad den 21 oktober 2025.

Reservationer

Johan Fält (M), Per-Eric Trulsson (SD), Rita Stålbart (KD), Anita Karlmark (M) och Ing-Marie Fréder (D) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Yttrande

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet

2025-10-21

Ärende 15

Yrkande ang. svar på remiss - Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

I Socialnämnd Nordost:

1. Socialnämnden Nordost beslutar att avstyrka motionen av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.
2. Socialnämnden Nordost översänder yrkandet från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Yrkandet

Socialförvaltningen Nordost bedömer följande i sitt tjänsteutlåtande: “En separat handlingsplan riskerar dock att skapa parallella strukturer som inte fullt ut får genomslag i den praktiska verksamheten. Erfarenheter från andra större kommuner visar att arbetet blir mer hållbart när det byggs in i ordinarie styrning genom mål och budget, internkontrollplaner och nämndernas verksamhetsplaner snarare än att drivas som en fristående satsning.”

Vidare nämner förvaltningen att framtagande, implementering och uppföljning av en stadenövergripande plan mot välfärdsbrott, kan förväntas medföra ökade driftkostnader.

Vi anser att en handlingsplan leder till ökad administration som riskerar att stadens motverkande arbete mot välfärdsbrott blir ineffektivt. Därför avstyrker vi motionen.

Yrkande

Centerpartiet

2025-10-21

Nr 15

Yrkande angående svar på remiss: Motion om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

I Socialnämnden Nordost:

1. Yrkande angående Motion om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott avslås.

Yrkandet

För Centerpartiet är det en självklarhet att välfärdsbrottslighet måste bekämpas med kraft.

Vi anser dock att de åtgärder som föreslås i motionen, i form av en ny centraliserad funktion eller en ny övergripande plan, inte är den mest effektiva eller resurssmarta vägen framåt. Inrättandet av en ny central funktion eller en ny övergripande strategi medför en betydande risk för ökad byråkrati och administrativa kostnader. En sådan modell skulle kräva ytterligare personalresurser för samordning, utbildning och utveckling av gemensamma rutiner. Därtill kan det kräva investeringar i nya systemstöd för rapportering och uppföljning. En sådan centralisering riskerar även att underminera det lagstadgade ansvaret som varje enskild nämnd har för kontroll och uppföljning inom sin egen verksamhet.

Göteborgs Stad har redan idag strukturer för att motverka välfärdsbrott. Genom Kunskapscentrum mot organiserad brottslighet och nätverket Sund konkurrens finns etablerade plattformar för samverkan, både internt inom staden och externt med andra myndigheter. Detta arbete är dessutom redan förankrat i stadens övergripande Trygghetsskapande och brottsförebyggande program. Detta arbetssätt, som bygger på att stärka och effektivisera befintlig samverkan, är i linje med Centerpartiets syn på en ansvarsfull och effektiv offentlig förvaltning.

Med anledning av ovanstående föreslår Centerpartiet att motionen avslås.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-08-28

Ärendenummer SOCN-2025-01052

Handläggare: Elisabeth Vähäkuopus Paulin, Emil Ansari

Telefon: 031 365 00 00

E-post: emil.ansari@socialnordost.goteborg.seelisabeth.vahakuopus.paulin@socialnordost.goteborg.se

Svar på remiss - Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

1. Socialnämnden Nordost beslutar att tillstyrka förslaget, under förutsättning att de synpunkter som framkommer i förvaltningens tjänsteutlåtande tas i beaktning.
2. Socialnämnden Nordost översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Socialnämnden Nordost ska ta ställning till motionens förslag om att ta fram en stadenövergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott. Frågan om felaktiga utbetalningar och välfärdsbrott har under senare år uppmärksammats alltmer på både nationell och lokal nivå, där regeringen, myndigheter och kommuner påtalat vikten av samordning och tydligare kontrollmekanismer. Välfärdsbrottslighet innebär betydande samhällsekonomiska kostnader och en samordnad plan för att motverka detta kan förväntas få positiva effekter på både den sociala och ekonomiska dimensionen. En samordnad plan mot välfärdsbrott kan även bidra till att minska den organiserade brottslighetens möjligheter att utnyttja välfärdssystemen som inkomstkälla. Det är förvaltningens bedömning att det mest ändamålsenliga för Göteborgs Stad är att vidareutveckla befintliga rutiner genom att integrera arbetet mot välfärdsbrott i stadens styrsystem samt placera samordningsansvaret för arbetet mot välfärdsbrottslighet centralt.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Välfärdsbrottslighet innebär betydande samhällsekonomiska kostnader. Enligt Ekonomistyrningsverket uppskattades felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen till cirka 14,6 miljarder kronor under 2021, varav drygt hälften bedömdes utgöra misstänkta bidragsbrott (ESV, 2023). KPMG:s experter bedömer att välfärdsbrott riktade mot kommuner och regioner kan uppgå till belopp av minst samma storleksordning (KPMG, 2024). Det är dock viktigt att understryka att beräkningarna bygger på uppskattningar och att de exakta samhällskostnaderna för välfärdsbrott inte är kända.

Ett införande av en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott kan förväntas medföra både kostnader och potentiella besparingar för staden. På kort sikt kan framtagande, implementering och uppföljning av en

stadenövergripande strategi innebära ökade driftskostnader i form av personalresurser för samordning, utbildning och utveckling av gemensamma rutiner. Detta kan även kräva investeringar i systemstöd för rapportering, analys och uppföljning.

På längre sikt kan dock en samordnad plan förväntas bidra till tydligare processer samt ökad träffsäkerhet i upptäckten och hanteringen av välfärdsbrott. Minskad omfattning av välfärdsbrott innebär att skattemedel i större utsträckning används för avsedda ändamål, vilket stärker stadens ekonomiska situation.

För invånare innebär en välfungerande strategi att resurser fördelas mer rättvist och att medel i mindre grad riskerar att missbrukas. På samhällsnivå kan en sådan plan bidra till ökad legitimitet och förtroende för stadens arbete, vilket i förlängningen kan få positiva ekonomiska effekter för både invånare och näringsidkare.

I ett regionalt och nationellt perspektiv kan ett stärkt kommunalt arbete mot välfärdsbrott ses i linje med den statliga utvecklingen, där utredningar och propositioner pekar på att kommunerna behöver ta ett större ansvar för att förebygga felaktiga utbetalningar (t.ex. SOU 2025:20) och stärka sina kontrollmekanismer (t.ex. prop. 2024/25:80).

Sammantaget bedöms motionens förslag initialt leda till ökade kostnader för samordning och utveckling, men på medellång och lång sikt ha potential att ge betydande ekonomiska vinster för staden och dess invånare genom minskade välfärdsbrott, effektivare användning av resurser och stärkt ekonomisk legitimitet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

En samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott kan förväntas ha en positiv social inverkan. Genom att minska risken för felaktiga utbetalningar kan resurserna i högre grad riktas till de invånare och verksamheter som har faktiska behov, vilket stärker rättssäkerheten och tilliten till stadens verksamheter.

En samordnad plan mot välfärdsbrott kan även bidra till att minska den organiserade brottslighetens möjligheter att utnyttja välfärdssystemen som inkomstkälla. Detta kan i sin tur leda till positiva effekter för den sociala dimensionen, då minskade brottsvinster försvagar kriminella nätverks inflytande i lokalsamhällen. På sikt kan detta stärka tryggheten, främja tilliten mellan invånare och stadens verksamheter samt skapa bättre förutsättningar för integration och social sammanhållning.

Studier (t.ex. Rostami & Mondani, 2024) och myndighetsrapporter (t.ex. Polismyndigheten, 2024) visar att narkotikaförsäljning endast utgör en mindre del av den kriminella ekonomin, medan välfärdsbrottslighet och bedrägerier bedöms stå för en betydligt större andel av de kriminella nätverkens intäkter. En samordnad kommunal strategi som begränsar dessa möjligheter kan därför ha mer långtgående effekter på att försvaga den organiserade brottsligheten än traditionella insatser enbart riktade mot narkotikahandel.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 14 oktober 2025.

Bilagor

1. Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Ärendet

Socialnämnden Nordost ska ta ställning till motionens förslag om att ta fram en stadenövergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott. Planen ska enligt förslaget omfatta gemensamma riktlinjer, ansvarsfördelning, arbetsprocesser, samverkan mellan förvaltningar och bolag, samt innehålla mål, metoder och regelbunden uppföljning.

Ärendet har remitterats till grundskolenämnden, Higab AB, idrotts- och föreningsnämnden, inköps- och upphandlingsnämnden, miljö- och klimatnämnden, socialnämnden Nordost, socialnämnden Sydväst, stadsmiljönämnden och äldre samt vård- och omsorgsnämnden för yttrande och ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 4 november 2025.

Beskrivning av ärendet

Motionen lyfter behovet av en stadenövergripande plan mot välfärdsbrott. Frågan om felaktiga utbetalningar och välfärdsbrott har under senare år uppmärksammats alltmer på både nationell och lokal nivå, där regeringen, myndigheter och kommuner påtalat vikten av samordning och tydligare kontrollmekanismer.

Socialförvaltningen Nordost har inte tidigare haft ett särskilt uppdrag att utarbeta en gemensam strategi av det slag som motionärerna föreslår. Förvaltningen har dock i sitt löpande arbete ansvar för att säkerställa rättssäkerhet och korrekt hantering av bistånd. Detta gäller i allmänhet och i synnerhet genom det arbete med att upptäcka och hantera felaktiga utbetalningar (FUT) som bedrivs vid enheten Försörjningsstöd 5.

Motionen är nu föremål för prövning genom remiss från kommunfullmäktige.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen delar motionärernas uppfattning och bedömer att intentionen bakom förslaget är angelägen. Arbetet mot välfärdsbrott är avgörande för att säkerställa rättssäkerhet, legitimitet och förtroende för stadens verksamheter.

En separat handlingsplan riskerar dock att skapa parallella strukturer som inte fullt ut får genomslag i den praktiska verksamheten. Erfarenheter från andra större kommuner visar att arbetet blir mer hållbart när det byggs in i ordinarie styrning – genom mål och budget, internkontrollplaner och nämndernas verksamhetsplaner – snarare än att drivas som en fristående satsning.

I Uppsala har arbetet mot välfärdsbrott gjorts till en del av kommunens mål- och budgetstyrning och kopplats till internkontrollen i alla nämnder, vilket har lett till ökad upptäckt av felaktigheter och dokumenterade besparingar. Att kommunstyrelsen i Uppsala har samordningsansvaret samlar arbetet centralt och har bidragit till att frågan blivit mer synlig och prioriterad. Revisionen har dock framhållit att genomförandet varierar mellan nämnder. Malmö har på motsvarande sätt arbetat med en gemensam plan för hela staden sedan 2020, men där har framgått att varje förvaltning behöver omsätta planen i sin egen internkontroll för att undvika glapp mellan styrning och praktik. Stockholm Stad har en handlingsplan inom socialförvaltningen som gett struktur och tydliga rutiner, men samtidigt illustrerat svårigheter när arbetet inte fullt ut integreras i hela stadens styrkedja.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningen att det mest ändamålsenliga för Göteborgs Stad är att vidareutveckla befintliga rutiner genom att integrera arbetet mot välfärdsbrott i stadens styrsystem samt placera samordningsansvaret för arbetet mot välfärdsbrottslighet centralt. Det innebär konkret att frågan om välfärdsbrott bör integreras i alla nämnder och kommunala bolags årliga riskanalyser och efterföljande kontrollmoment, samt att kommunstyrelsen ges samordningsansvar.

Det ligger i linje med kommunallagen (2017:725) 6 kap. 1 §, som anger att kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter, samt 6 kap. 6 §, som anger att varje nämnd ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga oegentligheter i verksamheten. Det ligger också i linje med 2 kap. 3, 16 och 17 §§ i Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll. Enligt riktlinjen ska riskhantering vara en integrerad del i nämndens eller bolagsstyrelsens styrning (3 §), riskhantering ska säkerställas som en kontinuerlig process (16 §) och den samlade riskbilden ska ligga till grund för en kontrollplan (17 §).

På så sätt blir arbetet långsiktigt, systematiskt och nära förankrat i verksamheterna, med tydlig samordning, uppföljning och ansvarsfördelning. Därtill kan en central samordning utgöra arena för skickliggörande, kunskapsutbyte och samverkan mellan förvaltningar och bolag.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Socialförvaltningen Nordost

Bjarne Öhman
Avdelningschef

Fredrik Johansson
Förvaltningsdirektör

§ 188 Ärendenummer SFSV-2025-00555

Svar på remiss: Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott, H 2025 nr 131

Beslut

1. Socialnämnden Sydväst beslutar att avstyrka motionen av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.
2. Socialnämnden Sydväst översänder yrkandet från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

I motion från Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) föreslås kommunfullmäktige besluta om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott. Motionen översändes för yttrande till socialnämnd Sydväst. Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret den 4 november 2025.

Förvaltningen delar motionärernas bild av vikten av ett helhetsgrepp i arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrott och att staden agerar på ett enhetligt och effektivt sätt. För att motverka och förebygga välfärdsbrott finns fastställda arbetssätt, rutiner och kontroller i förvaltningen. Samtidigt är arbetssätt, rutiner och kontroller under ständig utveckling då brottsuppläggen är innovativa och ändras varefter de upptäcks. Arbeta med framtagande av kommunövergripande arbetssätt är också pågående på olika sätt. Utifrån förvaltningarnas olika uppdrag och förutsättningar är det dock fortsatt viktigt att utrymme finns för lokala anpassningar av arbetssätt, rutiner etcetera.

Förvaltningens instämmer i motionärernas beskrivning om att det idag saknas en övergripande och samordnad strategi omkring arbetet med välfärdsbrott. Förvaltningen anser också att en fastställd ambitionsnivå för hur välfärdsbrott ska förebyggas och hanteras, så som beskrivs i motionen, hade gynnat pågående arbete och utvecklingen framåt. Förvaltningens samlade bedömning är att motionen därmed bör tillstyrkas.

Handling

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 juli 2025.

Yrkande från S, V och MP daterat den 22 oktober 2025.

Yttrande/protokollsanteckning från SD daterad den 22 oktober 2025 (protokollsbilaga 1).

Yttrande/protokollsanteckning från M och D daterad den 22 oktober 2025 (protokollsbilaga 2).

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2025-10-22

Yrkanden

Lena Ferm (SD) yrkar att motionen ska tillstyrkas enligt förvaltningens tjänsteutlåtande.

Lena Olinder (M) yrkar å M och D:s vägnar att motionen ska tillstyrkas enligt förvaltningens tjänsteutlåtande.

Annica Sjögren (V) yrkar å S, V och MP:s vägnar att motionen ska avstyrkas enligt eget yrkande.

Mikael Jäverby (C) yrkar att motionen ska avstyrkas enligt yrkande från S, V och MP.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att förslaget från Sjögren (V) och Mikael Jäverby (C) bifallits.

Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd propositionsordning: "Ja-röst för bifall till Sjögren (V) och Mikael Jäverby (C). Nej-röst för bifall till Ferm (SD) och Olinders (M) yrkande"

För Ja-propositionen röstar Annica Sjögren (V), Ingrid Karlsson (S), Mattias Hammenfors (MP), Michaela Joselid (V), Mikael Jäverby (C) och ordförande Alfred Ekman (S).

För Nej-propositionen röstar Lena Olinder (M), Bobby Ghosh Dastidar (M), Lillemor Williamsson (D), Lena Ferm (SD) och Eva Sundén (M).

Med sex röster för Sjögren (V) och Mikael Jäverby (C) yrkande och fem röster för Ferm (SD) och Olinders (M) yrkande beslutar socialnämnden att bifalla Sjögren (V) och Mikael Jäverby (C) yrkande och avstyrka motionen.

Reservationer

Lena Ferm (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande, protokollsbilaga 1

Företrädarna för M och D reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande, protokollsbilaga 2.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Yrkande

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet

2025-10-22

Ärende 9

Yrkande ang. svar på remiss - Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

I Socialnämnd Sydväst:

1. Socialnämnden Sydväst beslutar att avstyrka motionen av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.
2. Socialnämnden Sydväst översänder yrkandet från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Yrkandet

Socialförvaltningen Sydväst bedömer följande i sitt tjänsteutlåtande: “En separat handlingsplan riskerar dock att skapa parallella strukturer som inte fullt ut får genomslag i den praktiska verksamheten. Erfarenheter från andra större kommuner visar att arbetet blir mer hållbart när det byggs in i ordinarie styrning genom mål och budget, internkontrollplaner och nämndernas verksamhetsplaner snarare än att drivas som en fristående satsning.”

Vidare nämner förvaltningen att framtagande, implementering och uppföljning av en stadenövergripande plan mot välfärdsbrott, kan förväntas medföra ökade driftkostnader.

Vi anser att en handlingsplan leder till ökad administration som riskerar att stadens motverkande arbete mot välfärdsbrott blir ineffektivt. Därför avstyrker vi motionen.

§ 9

Yttrande över Motion ang beslut om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förvaltningen Socialnämnd Sydväst tillstyrker motionen i TU, då det idag saknas en övergripande och samordnad strategi omkring arbetet med välfärdsbrott. Förvaltningen påpekar också att det är viktigt att staden agerar på ett enhetligt och effektivt sätt.

Trots detta beslutar nämnden efter yrkande från S,V och MP att avstyrka tjänsteutlåtandet/motionen.

Vi reserverade oss mot beslutet. Vi menar, precis som förvaltningen, att en fastställd ambitionsnivå hade gynnat det pågående arbetet och utvecklingen framåt.

Lena Olinder (M), Bobby Gosh (M) och Eva Sundén (M) och Lillemor Williamsson (D)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-07-03

Ärendenummer SFSV-2025-00555

Handläggare

Jörgen Larzon, Mia Norneby, Robin Akbas, Stina W

Björstedt

Telefon: 031-365 00 00

E-post: fornamn.efternamn@socialsydvast.goteborg.se

Yttrande motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

Socialnämnd Sydväst tillstyrker motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott med de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet.

Sammanfattning

I motion från Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) föreslås kommunfullmäktige besluta om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott. Motionen översändes för yttrande till socialnämnd Sydväst. Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret den 4 november 2025.

Förvaltningen delar motionärernas bild av vikten av ett helhetsgrepp i arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrott och att staden agerar på ett enhetligt och effektivt sätt. För att motverka och förebygga välfärdsbrott finns fastställda arbetssätt, rutiner och kontroller i förvaltningen. Samtidigt är arbetssätt, rutiner och kontroller under ständig utveckling då brottsuppläggen är innovativa och ändras varefter de upptäcks. Arbeta med framtagande av kommunövergripande arbetssätt är också pågående på olika sätt. Utifrån förvaltningarnas olika uppdrag och förutsättningar är det dock fortsatt viktigt att utrymme finns för lokala anpassningar av arbetssätt, rutiner etcetera.

Förvaltningens instämmer i motionärernas beskrivning om att det idag saknas en övergripande och samordnad strategi omkring arbetet med välfärdsbrott. Förvaltningen anser också att en fastställd ambitionsnivå för hur välfärdsbrott ska förebyggas och hanteras, så som beskrivs i motionen, hade gynnat pågående arbete och utvecklingen framåt. Förvaltningens samlade bedömning är att motionen därmed bör tillstyrkas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I *Myndighetsgemensam rapport om välfärdsbrottslighet inom vård och omsorg* (Polismyndigheten) beskrivs att välfärdsbrottslighet är ett växande problem och en betydande inkomstkälla för den organiserade brottsligheten och har en direkt koppling till den kriminella ekonomin. Brott mot välfärdssystemen, oavsett om det rör sig om

organiserad brottslighet eller brott utförda av enskilda personer, riskerar att urholka tilliten till systemen och hota förtroendet för samhället. Dessutom handlar det om omfattande kostnader för samhället, snedvriden konkurrens och inte minst att enskilda kan lida skada. Det är därmed av yttersta vikt att kommunen arbetar aktivt med att förebygga och motverka välfärdsbrott och säkra att skattemedel används på ett korrekt sätt.

Frågan i sig, att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott, bedöms inte ha någon betydande ekonomisk påverkan för förvaltningen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Välfärdsbrottslighet påverkar vårt demokratiska system på flera sätt. Offentliga resurser försvinner till personer och verksamheter som inte har rätt till dessa medel, något som stärker den kriminella ekonomin och därmed kan användas till brottsliga ändamål. Tilliten till välfärdssystemen påverkas och i förlängningen även tilliten till demokratin. Välfärdsbrottsligheten drabbar inte bara kommuner ekonomiskt. Det handlar också om enskilda personer som drabbas genom att de dels får mindre hjälp än de behöver, dels blir utsatta för undermålig, alternativt direkt skadlig, vård och omsorg.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) beskriver nuvarande utveckling, där välfärdsbrottsligheten alltmer övergår till en strukturerad, organiserad och i förlängningen systemhotande brottslighet, som ett samhällsproblem ([Välfärdsbrottslighet | SKR](#)).

Kommuner behöver därför arbeta aktivt för att stärka det förebyggande arbetet mot välfärdsbrott och säkerställa att det finns en tydlig process för att hantera problem när de upptäcks.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 15 oktober 2025.

Bilagor

1. Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott Bilagans rubrik

Ärendet

Socialnämnd Sydväst har att yttra sig om en motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott. Motionen har skickats för yttrande till grundskolenämnden, Higab AB, idrotts- och föreningsnämnden, inköps- och upphandlingsnämnden, miljö- och klimatnämnden, socialnämnd Nordost, socialnämnd Sydväst, stadsmiljönämnden och äldre samt vård- och omsorgsnämnden.

Yttrandet ska ha inkommit till stadsledningskontoret den 4 november 2025.

Beskrivning av ärendet

I motionen beskrivs att det i dagsläget saknas en tydlig kommunal plan och samordning gällande förebyggande och motverkande av välfärdsbrott, vilket gör att arbetet sker utan gemensamma riktlinjer. Detta leder inte sällan till att välfärdsbrott inte motverkas effektivt och rättvist. Genom att skapa en övergripande och samordnad strategi kan det säkerställas att staden tar ett helhetsgrepp i arbetet mot välfärdsbrott och att alla aktörer agerar på ett enhetligt och effektivt sätt.

Motionärerna uppmanar därför kommunfullmäktige Göteborg att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott samt att planen fastställs för hela staden. En plan som innefattar ett kommunövergripande arbetssätt som tydligt definierar ansvar, arbetsprocesser och samverkan mellan de olika förvaltningarna och bolagen inom kommunen. En plan med fastställd ambitionsnivå för hur välfärdsbrott ska förebyggas och hanteras, inklusive konkreta mål och metoder för att upptäcka, utreda och beivra brott. Planen bör sist men inte minst innehålla regelbundna uppföljningar och utvärderingar av arbetet för att säkerställa att insatserna är effektiva och att arbetet görs på ett rättssäkert och rättvist sätt.

Kommunfullmäktige föreslås av motionärerna besluta att kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Definition av välfärdsbrott

SKR definierar välfärdsbrottslighet som ”När en aktör – företag, förening eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning.” Vidare skriver SKR att flera undersökningar visar att denna typ av brottslighet ökar i omfattning och drabbar såväl kommuner och regioner som statliga myndigheter. Dagens utveckling, när välfärdsbrottsligheten alltmer övergår till en strukturerad, organiserad och i förlängningen systemhotande brottslighet, är ett samhällsproblem. Kommuner och regioner behöver därför arbeta aktivt för att stärka det förebyggande arbetet mot välfärdsbrott och säkerställa att det finns en tydlig process för att hantera problem när de upptäcks ([Välfärdsbrottslighet | SKR](#)).

Utifrån ovan definition har förvaltningen valt att belysa motionen ur fyra perspektiv: inköp, inköp av sociala insatser, föreningsbidrag samt ekonomiskt bistånd.

Förvaltningens arbete för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Risk för välfärdsbrott föreligger inom förvaltningen vid utbetalningar gentemot företag, föreningar och privatpersoner. Exempel på sådana utbetalningar är vid köp av sociala tjänster så som olika former av boenden för barn, unga och vuxna, inköp av övriga varor och tjänster, utbetalning av föreningsbidrag och utbetalning av ekonomiskt bistånd.

För att motverka och förebygga välfärdsbrott finns fastställda arbetssätt, rutiner och kontroller i förvaltningen. Samtidigt kan man beskriva att arbetssätt, rutiner och kontroller är under ständig utveckling då brottsuppläggen är innovativa och ändras varefter de upptäcks. Utvecklingen av arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrott sker i samverkan med andra förvaltningar i staden och med andra aktörer så som exempelvis SKR.

Köp av sociala tjänster

I förvaltningen finns avdelningen Samlad placerings- och inköpsfunktion (Spink). Spink arbetar för stadens fyra socialförvaltningar samt förvaltningen för funktionsstöd. I Spinks uppdrag ingår att tillsammans med inköps- och upphandlingsförvaltningen samordna den systematiska leverantörsuppföljningen av leverantörer av sociala tjänster för uppdragsgivande förvaltningar. Vidare ska Spink tillsammans med inköps- och upphandlingsförvaltningen samordna leverantörskontroller för att motverka välfärdsbrott och verka för sund konkurrens. Inköps- och upphandlingsförvaltningen ansvarar för den systematiska leverantörsuppföljningen avseende leverantörer med ramavtal och Spink ansvarar för den systematiska leverantörsuppföljningen avseende leverantörer som, efter rekommendation från Spink, används genom direktupphandling. Arbetet med systematiska leverantörsuppföljning innefattar olika delar som exempelvis kontroll av ekonomisk stabilitet och IVO-tillstånd och uppföljning av avtalsvillkor.

Inköps- och upphandlingsnämnden gavs i Göteborgs Stads budget 2024 i uppdrag att dels ta fram ett kommunövergripande arbetssätt för hanteringen av riskbranscher inom inköp och upphandling, dels att utöka och utveckla arbetet med arbetsplatskontroller i samverkan med de nämnder och bolagsstyrelser som gör många entreprenadupphandlingar. Exempel på riskbranscher är sociala tjänster så som olika former av boenden för barn, unga och vuxna. Uppdragen är nära sammankopplade och återrapporterades till inköps- och upphandlingsnämnden den 6 februari 2025 (N050-0028/25).

Av inköps- och upphandlingsförvaltningens återrapportering framgår att förvaltningen tagit fram ett gemensamt arbetssätt för frågorna och även tydliggjort hur arbetsplatskontroller kan öka genom det gemensamma arbetssättet. Inköps- och upphandlingsnämnden beslutade att förklara uppdragen fullgjorda och översände dem till kommunstyrelsen för vidare hantering.

I samma tjänsteutlåtande bedömde inköps- och upphandlingsförvaltningen att det kommer att krävas en tydlig satsning i staden för att omhänderta och verkställa det gemensamma arbetssätt som förvaltningen tagit fram. En hemställan gjordes därför, i samband med att ärenden hanterades i nämnden den 6 februari 2025, av inköps- och upphandlingsnämnden till kommunfullmäktige om att ta ställning till finansiering för verkställande av utökning av arbetsplatskontroller samt hantering av förslag för kommunövergripande arbetssätt av riskbranscher i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Vidare beslutade inköps- och upphandlinsnämnden att ge inköps- och upphandlingsförvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på att tydliggöra stadens styrning avseende gemensamt arbetssätt.

Av inköps- och upphandlingsförvaltningens förslag till kommunövergripande arbetssätt framgår bland annat att inköps- och upphandlingsförvaltningen ska samordna kommunövergripande metodik, arbetsfördelning, utvecklingsarbete och gemensamma processer. Inköps- och upphandlingsförvaltningen och Spink ska tillsammans starta upp ett utvecklingsarbete för att tydliggöra ansvarsfördelning samt hur och av vem som olika kontrollmoment ska genomföras.

Spink ser positivt på det arbete som nu genomförs i staden och Spinks arbete framåt kommer fortsätta att utvecklas i samverkan med inköps- och upphandlingsförvaltningen men också med andra aktörer så som SKR.

Övriga inköp i förvaltningen

Utöver köp av sociala tjänster genomför förvaltningen en mängd andra köp av varor tjänster så som exempelvis kontorsmaterial, städ och magasinering. Generellt genomförs dessa köp genom ramavtal. För att säkerställa inköpsprocessen granskas alla leverantörer av inköps- och upphandlingsförvaltningen inför tilldelning av ramavtal och under pågående ramavtalsperiod. I dessa kontroller ingår bland annat granskning av F-skatt, relevanta certifikat, leverantörernas historik samt eventuella varningar. Vid köp tecknar förvaltningen avtal som fastslår både ansvarsfördelning och krav på transparens, samtidigt som de klargör vilka konsekvenser som gäller vid fusk eller korruption. Förvaltningens avtal innehåller möjligheter till uppföljning och revision.

Alla inköp och fakturor dokumenteras och sparas i stadens spårbara system, vilket skapar förutsättningar för både internkontroll och extern revision. Resultat av internkontroll och revision rapporteras till ekonomiavdelningen och ligger till grund för åtgärder som stärker det förebyggande arbetet och minskar risken för oegentligheter. För att stärka arbetet ytterligare genomför förvaltningen regelbundna riskbedömningar där särskilt hög-riskområden inom socialförvaltningens inköp identifieras och prioriteras. Dessa bedömningar uppdateras löpande för att vara aktuella.

Personal inom förvaltningen som arbetar med inköp får återkommande utbildning kring välfärdsbrott, korruption och etiska riktlinjer. Socialförvaltningen samarbetar även med andra förvaltningar i staden samt andra aktörer så som exempelvis SKR för att dela erfarenheter, tänka långsiktigt och planera gemensamt för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Utbetalning av föreningsbidrag

Inom förvaltningens avdelning Stadsområde välfärd och fritid handläggs föreningsbidrag till civilsamhället. I staden finns en gemensam riktlinje för hanteringen ([Göteborgs Stads riktlinje för föreningsbidrag till civilsamhället](#)). Riktlinjen förtydligar bland annat hur handläggningen av föreningsbidrag skall utföras rättssäkert och transparent. Utifrån riktlinjen har socialförvaltning Sydväst och övriga berörda förvaltningar i staden format sina lokala anvisningar för föreningsbidraget där tillämpningen av riktlinjen förtydligas på lokal nivå.

I handläggningen av föreningsbidrag finns en upprättad egenkontroll som sker på årsbasis i form av stickprovskontroller och granskning av handläggning och beslutsfattande. Vid

varje enskild ansökan kontrolleras potentiellt jäv. Alla bidragsbeslut fattas enligt en delegationsordning där minst två personer är inblandade i beslutsfattandet. Vid högre delegationsbeslut involveras fler beslutsfattare beroende på bidragsbelopp.

De lokala anvisningarna har omsatts i en stegvis processkarta för att ytterligare förtydliga hur riktlinjen omsätts i praktiskt arbete. I arbetet ingår det att identifiera risker och bemöta avvikelser eller otydligheter i relation till riktlinjen och rutiner. I arbetet med handläggning av föreningsbidrag genomförs regelbundna dialoger med det lokala föreningslivet samt besök i deras verksamheter och aktiviteter. Vidare finns ett uppbyggt samarbete med andra som arbetar med föreningslivet, både lokalt, centralt samt i andra förvaltningar och organisationer, för att ha insyn i vilka andra medel som beviljats till lokala aktörer. Till exempel föreningsstödet i andra stadsområden, koordinatörer för Skola som arena/Lights on, Fritid, utvecklingsledare, Idrotts- och föreningsförvaltningen, bostadsbolag med flera. Löpande avstämning sker också med RFSISU Västra Götaland tillsammans med handläggare på Idrotts- och föreningsförvaltningen för att bland annat förebygga dubbelfinansiering.

Inom handläggning av föreningsbidrag planeras framåt för ett gemensamt, förvaltningsöverskridande, arbete för att säkerställa likabehandling över stadens förvaltningar. Förutsättningar och utmaningar för arbetet med handläggning av föreningsbidrag ser dock olika ut i olika förvaltningar. Socialförvaltning Sydväst har exempelvis en grundbudget på ca 800 tkr med relativt få och små ansökningar per år jämfört med andra stadsdelområden och förvaltningar. Det behöver därför finnas ett utrymme för lokala anpassningar av rutiner.

Ett utvecklingsområde i det förvaltningsöverskridande arbetet är en gemensam syn kring risker, rutiner och uppföljning. Förslag på revidering av riktlinjen för Göteborgs Stads föreningsbidrag till civilsamhället har tagits fram men i skrivandes stund har förslaget återremitterats av kommunstyrelsen till idrotts- och föreningsnämnden (kommunstyrelsen 4 juni 2025). I nuläget, när det kommer till föreningsbidraget, bemöts aktörer olika beroende på vilken socialförvaltning föreningen har kontakt med. Det finns även behov av rutiner för hantering av ärenden där föreningar är under utredning av en förvaltning och hur detta ska hanteras då samma förening samtidigt kan söka bidrag i en annan förvaltning samt rutiner för när utredning av föreningar ska överlämnas för vidare granskning vid potentiella brott och eventuell avstängning av en förening. Arbetet med att ta fram kommunövergripande arbetssätt är pågående.

Utbetalning av ekonomiskt bistånd

Ett annat område där förvaltningens arbetar för att motverka och förebygga välfärdsbrott är arbetet med FUT (felaktiga utbetalningar i ekonomiskt bistånd) inom avdelning Vuxen och försörjningsstöd. Avdelningen har resurser som specifikt arbetar med uppdraget att upptäcka, utreda och förebygga felaktiga utbetalningar. Anmälningar och impulser tas emot från handläggare men också från andra myndigheter och allmänheten. De ärenden som utreds avser framför allt pågående försörjningsstödsärenden men kan också beröra ärenden som har varit aktuella i närtid och/eller under de senaste tre åren. Det är ett omfattande utredningsarbete för att fastställa felaktig utbetalning. Utredare går bland annat igenom försörjningsstödsärendet i sin helhet vad gäller inkomna handlingar, dokumentation och utbetalt bistånd. I utredningsarbetet kan ytterligare handlingar begäras in från den enskilde samt från externa källor. FUT utredare kommunicerar med den

enskilde och den får möjlighet att komma in med underlag som styrker motsatsen. Slutligen, beroende på utredningens slutsatser, så ansvarar FUT gruppen för att polisanmäla och/eller tipsa andra myndigheter om t ex folkbokföringsbrott eller felaktiga utbetalningar.

Nyligen har en förstudie kring möjligheterna att samorganisera socialförvaltningarnas arbete med FUT genomförts. Förstudien lyfter fram att en samorganisering av socialförvaltningarnas FUT-arbete skulle skapa en gemensam kontaktyta för myndigheter och andra samarbetspartner, vilket skulle bidra till ett mer effektivt arbetssätt. En samorganisering skulle också ge en bättre helhetsbild av samtliga felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd som har anmälts. Ur ett ekonomiskt perspektiv skulle samordningen underlätta uppföljningen av återkrav, inbetalningar och fakturering.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen delar motionärernas bild av vikten av ett helhetsgrepp i arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrott och att staden agerar på ett enhetligt och effektivt sätt.

I de delar som berör inköp från riskbranscher, så som sociala tjänster, är förvaltningens bedömning att intentionerna i föreslagen plan till del motsvaras av de uppdrag som i samband med Göteborgs Stads budget 2024 lämnats till inköps- och upphandlingsnämnden. Av inköps- och upphandlingsförvaltningens förslag till kommunövergripande arbetssätt framgår bland annat att inköps- och upphandlingsförvaltningen ska samordna kommunövergripande metodik, arbetsfördelning, utvecklingsarbete och gemensamma processer. Inköps- och upphandlingsförvaltningen beskriver vidare i sin återrapportering av uppdraget att deras bedömning är att metodik och erfarenheter enkelt kommer kunna överföra till andra områden där staden gör inköp så som exempelvis transport och lokalvård. Förvaltningens bedömning är därför att samtliga inköp inom socialförvaltningen omfattas av de förslag till kommunövergripande arbetssätt som inköps- och upphandlingsförvaltningen presenterat.

Handläggningen av föreningsbidrag utgår från Göteborgs Stads gemensamma riktlinje. Socialnämnden Sydväst har utifrån riktlinjen tagit fram lokala anvisningar för att tillämpa arbetet till det egna förvaltningsområdet. Socialförvaltningen Sydväst har i sin tur sedan tagit fram lokala rutiner som bland annat innefattar egenkontroller samt kontroller för jäv och kontroll av beslutsprocessen. Utifrån ovan bedöms ytterligare åtgärder på lokal nivå inte vara nödvändiga. Ett förvaltningsövergripande utvecklingsarbete för att säkerställa likvärdig behandling över staden är pågående. Förslag på revidering av riktlinjen för Göteborgs Stads föreningsbidrag till civilsamhället har tagits fram men i skrivandes stund har förslaget återremitterats av kommunstyrelsen till idrotts- och föreningsnämnden (kommunstyrelsen 4 juni 2025). Då föreningarna kan vara aktuella för bidrag i flera förvaltningar samtidigt finns det ett behov av gemensamma rutiner för hantering av utredningar, potentiella oegentligheter och avstängning från bidrag. Arbetet med att ta fram kommunövergripande arbetssätt är pågående.

Förvaltningen har ett utarbetat arbetssätt för att arbeta med felaktiga utbetalningar inom ekonomiskt bistånd. Vid indikation/misstanke om FUT finns särskild handläggare inom

förvaltningen som genomför omfattande utredningsarbete. Det pågår också ett förvaltningsövergripande arbete omkring samordning i arbetet med FUT.

Som redogjort för pågår arbete såväl lokalt som förvaltningsövergripande för att förebygga och motverka välfärdsbrott genom att bland annat ta fram kommunövergripande arbetssätt. Utifrån förvaltningarnas olika uppdrag och förutsättningar är det fortsatt viktigt att utrymme finns för lokala anpassningar av arbetssätt, rutiner etcetera

Förvaltningens instämmer i motionärernas beskrivning om att det idag saknas en övergripande och samordnad strategi kring arbetet med välfärdsbrott. Förvaltningen anser också att en fastställd ambitionsnivå för hur välfärdsbrott ska förebyggas och hanteras, så som beskrivs i motionen, hade gynnat pågående arbete och utvecklingen framåt. Förvaltningens samlade bedömning är att motionen därmed bör tillstyrkas.

Beslutet ska skickas till:

Stadsledningskontoret (dnr SLK-2025-00658) senast 4 november 2025.

Stina W Björstedt

Avdelningschef

Annika Ljungh

Förvaltningsdirektör

§ 208 Ärendenummer SMF-2025-01170

Yttrande över motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Beslut

Stadsmiljönämnden avstyrker motionen med hänvisning till inkomna yttranden.

Handlingar

Stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande

Motion daterad 2025-05-27 av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Yttrande från (S, V och MP) 2025-10-23 (protokollsbilaga 1 § 208)

Yrkanden

Leslie Thorén (SD), Toni Orsulic (M) och Anders Torwald (D) yrkar bifall till stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

Karin Pleijel (MP) och Karin Karlsson (V) yrkar på att avstyrka motionen med hänvisning till yttrande från (S, V och MP) enligt protokollsbilaga 1 § 208.

Kristoffer Filipsson (C) yrkar avslag och inkommer med protokollsanteckning om att han avser hantera motionen i kommunfullmäktige.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det finns flera förslag till beslut, nämligen yrkande om att bifalla stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande, yrkande om att avstyrka motionen och yrkande om att avslå stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande. Ordföranden konstaterar att yrkandet om att avstyrka motionen också innebär ett avslag till stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

Hon finner därefter att stadsmiljönämnden har två förslag till beslut att ta ställning till, nämligen bifall till tjänsteutlåtandet och avstyrkande av motionen med hänvisning till inkomna yttranden. Hon ställer de båda förslagen i proposition mot varandra och finner att stadsmiljönämnden avstyrker motionen.

Protokollsanteckning

Kristoffer Filipsson (C) anmäler följande protokollsanteckning för Centerpartiet:

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2025-10-23

"Välfärdsbrottslighet är ett omfattande problem. Centerpartiet är dock inte övertygad om att en ny övergripande kommunal plan är det som är mest effektivt för att motverka problemet. Vi avser att hantera motionen i dess helhet när den når kommunfullmäktige."

Protokollsutdrag skickas till

Kommunfullmäktige

Yttrande

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet

2025-10-23

Ärende nr 14

Yttrande angående motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Välfärdsverksamheter har som kännetecken att efterfrågan aldrig sinar och att de alltid är aktuella – exempelvis vård och omsorg, förskola och HVB-hem behövs ständigt i vårt samhälle. I takt med avregleringar och privatiseringar så har det blivit än mer angeläget att skydda välfärden från aktörer som vill utnyttja våra gemensamma resurser för egen vinning. Att tillskansa sig skattepengar från det gemensamma på ett otillbörligt sätt kan aldrig accepteras i vårt samhälle, utan behöver motarbetas med kraft.

Vi ställer oss tveksamma till att det skulle vara ytterligare en administrativt betungande plan inom staden som gör att vi värjer oss mot den här typen av oegentligheter. De verksamheter som riskerar att utsättas för exempelvis fusk med utbetalningar är flera och det krävs lokala funktioner för att komma till bukt med problemen. Här har flera beslut tagits – exempelvis inrättandet av centrala så kallade FUT-funktioner i de regionala socialnämnderna. Även äldre samt vård- och omsorgsnämnden, grundskolenämnden, förskolenämnden och nämnden för funktionsstöd har fått uppdrag om att vidta åtgärder.

Mot bakgrund av detta avser vi avslå tjänsteutlåtandet och avser hantera motionen i sin helhet i kommunstyrelsen.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-09-19

Ärendenummer SMF-2025-01170

Handläggare

Ingela Thörnqvist

Telefon: 031 – 368 24 67

E-post: ingela.thornqvist@stadsmiljo.goteborg.se

Yttrande över motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden tillstyrker förslaget utifrån stadsmiljöförvaltningens yttrande.
2. Stadsmiljönämnden översänder stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunfullmäktige som stadsmiljönämndens eget yttrande.

Sammanfattning

Stadsmiljönämnden är remissinstans för en motion till kommunfullmäktige. Motionen av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Flera undersökningar visar att denna typ av brottslighet ökar i omfattning och drabbar såväl kommuner och regioner som statliga myndigheter. Dagens utveckling, när välfärdsbrottsligheten alltmer övergår till en strukturerad, organiserad och i förlängningen systemhotande brottslighet, är ett samhällsproblem. Kommuner och regioner behöver arbeta aktivt för att stärka det förebyggande arbetet mot välfärdsbrott och säkerställa att det finns en tydlig process för att hantera problem när de upptäcks. Välfärdsbrott har en nära koppling till otillåten påverkan och korruption.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) publicerar vägledningar relaterat till att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet. Av vägledningarna framgår följande som är relevant kopplat till motionen:

- Arbetet mot välfärdsbrott behöver vara koncernövergripande med en tydlig ansvarsfördelning i organisationen.
- Arbetet mot välfärdsbrott bör styras av en tydlig policy som anger vägledande principer och ambitionsnivåer.
- Kommunens politiska organisation, förvaltningsorganisation samt antagna styrdokument utgör gemensamt kommunens verktyg för organisering, styrning och ledning.
- För att effektivt motverka välfärdsbrott bör arbetet styras, ledas och koordineras av den centrala förvaltningen.
- Samverkan behöver ske långsiktigt och systematiskt samt utvärderas och följas upp. Informationsdelning och erfarenhetsutbyte är avgörande.

Förvaltningens bedömning är att Göteborgs Stads arbete mot välfärdsbrottslighet skulle stärkas genom en kommungemensam plan för det förebyggande arbetet mot välfärdsbrottslighet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Välfärdsbrottsligheten ökar i omfattning och uppgår till avsevärda belopp för drabbade kommuner, regioner och statliga myndigheter.

Ärendet väntas inverka positivt på stadens ekonomiska situation och en bättre hushållning av skattemedel som därmed även kommer gynna boende, besökare och näringsliv. Insatser för att stärka det förebyggande och upptäckande arbetet avseende välfärdsbrott kommer kräva att utökade resurser tas i anspråk.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

I arbetet mot välfärdsbrottslighet är styrning och kontroll av arbetsrättsliga villkor en väsentlig del. Därmed kan ärendet väntas inverka positivt genom att verka för arbetsrättsliga villkor och motverka kränkningar av mänskliga rättigheter.

Samverkan

Ej aktuellt.

Bilagor

1. Motion daterad 2025-05-27 av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Ärendet

Stadsmiljönämnden är remissinstans för en motion till kommunfullmäktige. Motionen av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott. Remissvaret ska inkomma till stadsledningskontoret senast 4 november.

Beskrivning av ärendet

Innehåll från motionen

”I dagsläget saknas en tydlig kommunal plan och samordning gällande förebyggande och motverkande av välfärdsbrott, vilket gör att arbetet sker utan gemensamma riktlinjer. Detta leder inte sällan till att välfärdsbrott inte motverkas effektivt och rättvist. Genom att skapa en övergripande och samordnad strategi kan vi säkerställa att staden tar ett helhetsgrepp i arbetet mot välfärdsbrott och att alla aktörer agerar på ett enhetligt och effektivt sätt.

Vi uppmanar därför kommunfullmäktige Göteborg att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott samt att planen fastställs för hela staden. En plan som innefattar ett kommunövergripande arbetssätt som tydligt definierar ansvar, arbetsprocesser och samverkan mellan de olika förvaltningarna och bolagen inom kommunen. En plan med fastställd ambitionsnivå för hur välfärdsbrott ska förebyggas och hanteras, inklusive konkreta mål och metoder för att upptäcka, utreda och beivra brott. Planen bör sist men inte minst innehålla regelbundna uppföljningar och utvärderingar av arbetet för att säkerställa att insatserna är effektiva och att arbetet görs på ett rättssäkert och rättvist sätt.”

Förvaltningens bakgrund till ärendet

SKR:s definition på välfärdsbrottslighet är **”När en aktör – företag, förening eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning”**. Med välfärdssystem avses all verksamhet som finansieras med skattemedel.

SKR beskriver att flera undersökningar visar att denna typ av brottslighet ökar i omfattning och drabbar såväl kommuner och regioner som statliga myndigheter. Dagens utveckling, när välfärdsbrottsligheten alltmer övergår till en strukturerad, organiserad och i förlängningen systemhotande brottslighet, är ett samhällsproblem.

Enligt Ekobrottsmyndighetens lägesbild från maj 2025 bedöms den kriminella ekonomin i Sverige omsätta 100 – 150 miljarder kronor årligen.

SKR beskriver vidare att kommuner och regioner behöver arbeta aktivt för att stärka det förebyggande arbetet mot välfärdsbrott och säkerställa att det finns en tydlig process för att hantera problem när de upptäcks. Välfärdsbrott har en nära koppling till otillåten påverkan och korruption.

SKR och Sveriges kommuner har under maj 2025 enats om en gemensam satsning mot välfärdsbrottslighet där ett kommungemensamt arbete mot välfärdsbrottslighet inklusive utbildning och stödmaterial kommer presenteras.

SKR publicerar vägledningar relaterat till att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet. Av vägledningarna framgår följande som är relevant kopplat till motionen:

- Arbetet mot välfärdsbrott behöver vara koncernövergripande med en tydlig ansvarsfördelning i organisationen.
- Arbetet mot välfärdsbrott bör styras av en tydlig policy som anger vägledande principer och ambitionsnivåer.
- Kommunens politiska organisation, förvaltningsorganisation samt antagna styrdokument utgör gemensamt kommunens verktyg för organisering, styrning och ledning.
- För att effektivt motverka välfärdsbrott bör arbetet styras, ledas och koordineras av den centrala förvaltningen.
- Samverkan behöver ske långsiktigt och systematiskt samt utvärderas och följas upp. Informationsdelning och erfarenhetsutbyte är avgörande.

Förvaltningens beskrivning av nuläge

Välfärdsbrottslighet är ett av fyra stadenprioriterade problemområden 2024 – 2026 i Lägesbild brott och otrygghet Göteborg 2024. Ett antal riskområden lyfts fram där stadsmiljöförvaltningen omfattas av området Inköp och upphandling. Förvaltningen är en stor beställare och till stor del gör förvaltningen inköp i de branscher som anses vara särskilt riskutsatta såsom bygg och anläggning samt transporter. Exempel på välfärdsbrott är när en oseriös aktör lämnar ett lågt anbud, vinna upphandlingen och därefter inte levererar som utlovat.

Vidare arbetar Inköp och upphandlingsförvaltningen aktivt med att upptäcka välfärdsbrott inom satsningen på ”Sund konkurrens”. Bland annat genomförs arbetsplatskontroller. Erfarenheten är att det i stort sett samtliga fall hittats avvikelser. Under 2025 har stadsmiljöförvaltningen påbörjat ett arbete med arbetsplatskontroller.

Uppföljning av leverantörer och avtal är ett väsentligt förbättringsområde för stadsmiljöförvaltningen. En kommungemensam plan för det förebyggande och upptäckande arbetet mot välfärdsbrott hade skapat en ökad tydlighet kring ambition samt bättre förutsättningar för samarbete och samverkan inom Göteborgs Stad.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att Göteborgs Stads arbete mot välfärdsbrottslighet skulle stärkas genom en kommungemensam plan för det förebyggande arbetet mot välfärdsbrottslighet. Förvaltningen föreslår att nämnden tillstyrker motionen.

Camilla Wallin

Anders Ramsby

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2025-12-09

§ 221 Ärendenummer AVO-2025-01430

Svar på remiss om motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) angående en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Beslut

1. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden avstyrker motionen om att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.
2. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande till stadsledningskontoret.
3. Förklarar beslutet omedelbart justerat.

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande med bilagor, 2025-12-01

Skriftligt yttrande från M angående svar på remiss om motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) angående en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott, 2025-12-08 (Protokollsbilaga 1)

Yrkanden

Martina Lundquist (SD) yrkar bifall till motionen och avslag till förvaltningens förslag till beslut.

Mattias Tykesson (M) yrkar bifall till motionen med hänvisning till skriftliga yttrande från M.

Dan-Ove Marcelind (KD), Berit Krantz (L) och Anna Belfrage (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Peter Svensson (V) yrkar för S, V och MP:s räkning bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Propositionsordning

Ordförande ställer de två förslagen till beslut mot varandra och finner att äldre samt vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Reservationer

Martina Lundquist (SD) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

**Yttrande
Ärende 21**

Moderaterna

2025-12-08

Yttrande angående Svar på remiss om motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) angående en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Yttrandet

Att förebygga och motverka välfärdsbrott måste prioriteras och det är också något som Moderaterna påtalade i en motion till kommunfullmäktige år 2024 där förslaget var att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta en särskild central funktion för att motverka välfärdsbrottslighet. Motionen vann gehör hos samtliga partier i Äldre samt vård- och omsorgsnämnden men röstades slutligen ned i kommunfullmäktige.

Sverigedemokraterna har skrivit en motion med samma andemening där man vill ge kommunstyrelsen i uppdrag att arbeta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Moderaterna i Äldre samt vård- och omsorgsnämnden stöttar förslaget och mot ovan bakgrund väljer vi att tillstyrka motionen.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-12-01

Ärendenummer AVO-2025-01430

Handläggare

Mia Lolic

E-post: mia.ilovaca@aldrevardomsorg.goteborg.se

Svar på remiss om motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) angående en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

1. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden avstyrker motionen om att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.
2. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande till stadsledningskontoret.
3. Förklarar beslutet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har begärt yttrande från äldre samt vård- och omsorgsnämnden angående motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD). I motionen föreslås att Göteborgs Stad ska ta fram en övergripande, kommungemensam och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen bedömer att staden och förvaltningen redan arbetar systematiskt mot välfärdsbrott genom intern kontroll, regelefterlevnad, riskanalyser och befintliga samverkansstrukturer. Förvaltningen anser att ytterligare en övergripande plan skulle skapa parallella styrmodeller och onödig administration utan att väsentligt förstärka arbetet.

Förvaltningen bedömer att utveckling av befintliga arbetssätt är mer ändamålsenlig än att ta fram en ny styrande plan. Förvaltningen föreslår därför att nämnden avstyrker motionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Motionens genomförande skulle innebära ett behov av framtagande och förvaltning av en ny, kommungemensam plan. Detta medför administrativa kostnader och sannolikt behov av utökade resurser för samordning, analys och uppföljning. Förvaltningen bedömer att dessa kostnader inte står i proportion till nyttan då arbete redan bedrivs inom befintliga strukturer. Förvaltningen föreslår därför att frågor som berör nämndens ansvarsområde hanteras inom befintliga planer eller inom den ordinarie planerings- och uppföljningsprocessen för att minska risken för dubbelstyrning och ökad administration.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Ett effektivt arbete mot välfärdsbrott är viktigt för att säkerställa rättssäkerhet och tillit till offentlig verksamhet. Göteborgs Stad har redan styrande processer för att motverka felaktigheter. Förvaltningen bedömer att de befintliga strukturerna med fokus på rättssäker handläggning, jämlikhet och intern kontroll fortsatt utgör den mest ändamålsenliga inriktningen.

Samverkan

Information sker på förvaltningsövergripande samverkansgrupp den 3 december 2025.

Bilagor

Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) angående en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Beslut skickas till

Stadsledningskontoret

Ärendet

Nämnden ska yttra sig över motionen och besluta om den ska tillstyrkas eller avstyrkas. Yttrandet ska inkomma till stadsledningskontoret enligt remissen. Motionen avser om Göteborgs Stad ska ta fram en kommungemensam och samordnad plan mot välfärdsbrott.

Beskrivning av ärendet

Motionen framför att välfärdsbrott är ett växande samhällsproblem som kräver tydligare styrning på kommunövergripande nivå. Motionärerna anser att det saknas en sammanhållen och strategisk plan som styr hur staden ska förebygga, upptäcka och motverka välfärdsbrott.

Göteborgs Stad arbetar redan i dag med intern kontroll, regelefterlevnad och riskbedömningar inom samtliga nämnder och bolag. Arbetet samordnas genom Stadsledningskontoret, kommunens internkontrollfunktion och etablerade samverkansarenor inom Göteborgs Stad. Stadsledningskontoret har remitterat motionen till äldre samt vård- och omsorgsnämnden för yttrande som en del av stadsledningskontorets beredning inför kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges beslut.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen bedömer att motionens syfte till stor del redan uppfylls genom det befintliga kommungemensamma arbetet. Stadsledningskontoret har också under flera år utvecklat kommunövergripande strukturer för att motverka felaktigheter och stärka regelefterlevnaden, inklusive riktlinjer, metodstöd och riskanalyser som omfattar hela staden.

Mot denna bakgrund ska nämnden ta ställning till om motionens förslag bedöms tillföra ny styrning som stärker arbetet eller om befintliga strukturer är tillräckliga.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen arbetar redan aktivt med att bedöma risker och förebygga fel i handläggning, utförande och ersättningssystem. Arbetet omfattar bland annat rutiner för att kvalitetssäkra utredningar, kontrollera avgifter och följa upp utförare. Förvaltningen anser att detta arbete fortsatt bör utvecklas inom de strukturer som redan finns i stället för att införa en ny övergripande plan.

Förvaltningen bedömer att stärka arbetet mot välfärdsbrottslighet är av vikt men bedömer att en övergripande plan skulle skapa parallella styrmodeller och ökad administration utan att väsentligt förstärka arbetet.

Kerstin Hansson
Avdelningschef

Babbs Edberg
Förvaltningsdirektör